

Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2018 z uwzględnieniem wykorzystania środków UE

(stan na 31.08.2019 r.)

Opracowanie przygotowane przez:

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Pl. Teatralny 2, 87-100 Toruń

Departament Funduszy Europejskich
Wydział Analiz i Ewaluacji
Biuro Analiz Funduszy Europejskich

Toruń, październik 2019

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Wychowanie przedszkolne w perspektywie finansowej w latach 2007-2013	4
2.1. Wychowanie przedszkolne w ramach RPO WK-P i POKL w latach 2007-2013.....	4
3. Wychowanie przedszkolne w perspektywie finansowej w latach 2014-2020	10
3.1. Wychowanie przedszkolne w ramach RPO WK-P i POIR w latach 2014-2020	10
4. Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim wg GUS.....	19
4.1. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat.....	19
4.2. Dzieci w wieku 3-5 lat objęte wychowaniem przedszkolnym.....	21
4.3. Liczba przedszkoli i miejsc w przedszkolach.....	29
5. Prognoza zmiany liczby dzieci w wieku 3-6 lat od 2014 do 2050 roku	35
6. Podsumowanie i wnioski	36

Dane zawarte w niniejszej analizie pochodzą z:

KSI SIMIK 07-13 - stan na 30.04.2017 r.

Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL 2014 – stan na 31.08.2019 r.

Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych) - stan na 04.09.2019 r.

1. Wstęp

Wychowanie przedszkolne w roku 2018 w województwie kujawsko-pomorskim jest czwartą edycją opracowania, zawierającą więcej zagadnień niż publikowany od 2016 roku materiał. W opracowaniu uwzględniono wykorzystanie środków unijnych w ramach perspektywy finansowej obecnej – 2014-2020 oraz poprzedniej - 2007-2013. Celem niniejszej analizy jest m.in. ukazanie aktualnej sytuacji demograficznej województwa kujawsko-pomorskiego w grupie dzieci w wieku 3-5 lat, które mogą zostać objęte wychowaniem przedszkolnym. Materiał zawiera najnowsze dane za lata 2017 i 2018 znajdujące się w zasobach statystyki publicznej (Głównego Urzędu Statystycznego - Banku Danych Lokalnych). Dane dotyczą odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oraz wykorzystania miejsc w przedszkolach w województwie kujawsko-pomorskim.

Analiza odnosi się do upowszechnienia edukacji przedszkolnej i jest niezbędna do wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WK-P 2014-2020), ale również dla programowania wsparcia w przyszłej perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027. Zgodnie z zapisami RPO WK-P na lata 2014-2020 wsparcie w tym zakresie powinno być kierowane na obszary charakteryzujące się słabym dostępem do usług edukacji przedszkolnej, a co za tym idzie prowadzić do zmniejszania dysproporcji w jej upowszechnianiu. Działania infrastrukturalne (finansowane z EFRR) będą miały charakter pomocniczy i będą realizowane w powiązaniu z działaniami podnoszącymi jakość wychowania przedszkolnego (finansowanymi z EFS). Ze względu na ograniczone środki finansowe, inwestycje infrastrukturalne preferowane będą realizowane przede wszystkim na obszarach o słabym dostępie do edukacji przedszkolnej.

W związku z powyższym poddano analizie działania podejmowane w obszarze wychowania przedszkolnego realizowane w ramach środków unijnych w programach regionalnych, jak i krajowych:

1. w ramach perspektywy finansowej 2007-2013:
 - a. Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013
 - Oś 2. *Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska*
 - Oś 3. *Rozwój infrastruktury społecznej*
 - Oś 5. *Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw*
 - Oś 7. *Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy*
 - b. Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013
 - Komponent centralny: oś 1. *Zatrudnienie i integracja społeczna*, oś 3 *Wysoka jakość systemu oświaty*
 - Komponent regionalny: oś 9. *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionie*
2. w ramach perspektywy 2014-2020
 - a. Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020
 - Oś 6. *Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry:*
 - 6.1.2. *Inwestycje w infrastrukturę społeczną*
 - 6.3.1. *Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną*
 - 6.4.2. *Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną w ramach ZIT*
 - Oś 10 *Innowacyjna edukacja:*
 - 10.1.1. *Wychowanie przedszkolne w ramach ZIT*
 - 10.2.1. *Wychowanie przedszkolne*
 - b. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
 - Oś 2. *Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I.*

W sumie przeanalizowano około 300 projektów w ramach 4 programów.

2. Wychowanie przedszkolne w perspektywie finansowej w latach 2007-2013

2.1. Wychowanie przedszkolne w ramach RPO WK-P i POKL w latach 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego w latach 2007-2013

Działania związane z szeroko rozumianym wychowaniem przedszkolnym były realizowane w poprzednich perspektywach finansowych m.in. w latach 2007-2013. Projekty związane z opieką przedszkolną zrealizowano w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Mimo, że czas realizacji większości projektów zakończył się w 2016 r., to warto wspomnieć o tych działaniach, gdyż ich efekty przekładają się na bieżącą statystykę publiczną. W ramach RPO WK-P zrealizowane były przede wszystkim inwestycje infrastrukturalne związane z remontem, przebudową czy termomodernizacją budynków przedszkolnych. Zrealizowano 14 projektów o łącznej wartości wkładu UE blisko 8,5 mln PLN. Beneficjentami projektów były głównie jednostki samorządu terytorialnego (tab. 2.1.1.), a dotyczyły w głównej mierze termomodernizacji budynków.

Tab. 2.1.1. Liczba i wartość wkładu UE w projektach dotyczących przedszkoli zrealizowanych w ramach RPO WK-P 2007-2013 wg gmin

lp.	temat priorytetu	nazwa beneficjenta	tytuł projektu	miejsce realizacji: gmina	wkład UE w PLN
1.	08 Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	Przedsiębiorstwo - Produkcyjno- Handlowe "ROX" Roman Turczyn	Adaptacja istniejącego budynku na przedszkole z rozbudową w celu dywersyfikacji usług firmy PPH ROX w Złotorii	Lubicz	408 532
2.	43 Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	Gmina Barcin	Przekształcenie systemu ogrzewania w Przedszkolu w Piechcinie wraz z termomodernizacją budynku	Barcin	174 707
3.			Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Barcinie: Przedszkola Nr 1, Środowiskowego Domu Samopomocy i filii bibliotecznej	Barcin	418 714
4.		Gmina Dobrze	Termomodernizacja budynku Publicznego Przedszkola w Dobrem	Dobrze	107 274
5.		Gmina Górzno	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Górznie: Zespołu Szkół, Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Kultury, Przedszkola w celu ograniczenia strat ciepła oraz podniesienia jakości powietrza atmosferycznego	Górzno	388 440
6.		Gmina Łysomice	Termomodernizacja oraz przekształcenie systemu ogrzewania w budynku szkolno-przedszkolnym w Papowie – Toruńskim, Gmina Łysomice	Łysomice	377 258
7.		Gmina Miasta Brodnicy	Termomodernizacja budynków Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3 w Brodnicy	Brodnica - miasto	1 344 396
8.		Gmina Miasta Rypina	Termomodernizacja budynku Przedszkola Miejskiego Nr 2 w Rypinie	Rypin - miasto	228 795
9.		Gmina Miasto Radziejów	Termomodernizacja budynku Publicznego Przedszkola Nr 1 w Radziejowie	Radziejów - miasto	172 242
10.		Gmina Tuchola	TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZEDSZKOLA NR 1 W TUCHOLI	Tuchola	641 267
11.		Miasto Chełmża	Remonty i termomodernizacja obiektów szkolnych i przedszkolnych na terenie miasta Chełmży	Chełmża - miasto	517 506
12.		61 Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich	Gmina Miasta Toruń	Kompleksowy remont budynku Przedszkola Miejskiego nr 4, ul. Bydgoska 34 w Toruniu	Toruń

lp.	temat priorytetu	nazwa beneficjenta	tytuł projektu	miejsce realizacji: gmina	wkład UE w PLN
13.	75 Infrastruktura systemu oświaty	Gmina Raciążek	Rozbudowa budynku Przedszkola Publicznego w Raciążku	Raciążek	520 778
14.		Miasto i Gmina Łasin	„Budowa przedszkola miejskiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą i małą architekturą w Łasinie”	Łasin	2 774 377
Suma końcowa					8 491 517

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI SIMIK 07-13- stan na 30.04.2017 r.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki w latach 2007-2013

W ramach POKL 2007-2013 zrealizowano 126 projektów w obszarze wychowania przedszkolnego. Zadania te były realizowane zarówno w ramach komponentu regionalnego: w osi 9 *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach* (121 projektów), jak i centralnego: w osi 1 *Zatrudnienie i integracja społeczna* (1 projekt uczelni wyższej dotyczący stworzenia przyzakładowego przedszkola), w osi 3 *Wysoka jakość systemu oświaty* (4 projekty).

Działania projektowe prowadziły m.in. do zwiększenia udziału kobiet w zatrudnieniu poprzez szeroki dostęp do usług opiekuńczo-wychowawczych, ale również rozszerzenia atrakcyjności oferty edukacyjnej w przedszkolach. Najwięcej, blisko 80 projektów, zrealizowały gminy i powiaty, 11 przedsiębiorcy, 35 fundacje i stowarzyszenia, 2 projekty zrealizował kościół katolicki.

Tab. 2.1.2. Liczba i wartość projektów dotyczących przedszkoli zrealizowanych w ramach POKL 2007-2013 wg powiatów

lp.	tytuł projektu	miejsce realizacji: powiat	wkład UE w PLN
1.	"Równe Szanse Przedszkolaka"	Powiat grudziądzki	210 160
2.	"Unijne przedszkolaki z gmin Czernikowo, Kikół i Wielgie"	Powiat lipnowski	618 533
		Powiat toruński	618 533
3.	"Uśmiech przedszkolaka"	Powiat świecki	214 843
4.	"Wyposażenie oddziałów przedszkolnych w Gminie Brzozie"	Powiat brodnicki	213 727
5.	Bliżej do przedszkola	Powiat nakielski	1 477 231
		Powiat żniński	1 477 231
6.	Darujmy uśmiech przedszkolakom	Powiat chełmiński	189 459
7.	DIAGNOZA-DOSKONALENIE-ROZWÓJ. Kompleksowe wspomaganie szkół i przedszkoli powiatu rypińskiego.	Powiat rypiński	1 153 588
8.	Dobre przedszkole - dobry start	Powiat inowrocławski	361 271
9.	Domowe przedszkole	Powiat sępoleński	269 743
10.	Doposażenie oddziałów przedszkolnych przy Zespole Szkół w Chrostkowie	Powiat lipnowski	89 250
11.	Doposażenie oddziałów przedszkolnych w Gminie Brzuzie	Powiat rypiński	222 539
12.	Doposażenie oddziałów przedszkolnych w Gminie Gostycyn w ramach świadczenia wysokiej jakości usług.	Powiat tucholski	218 479
13.	Doposażenie oddziałów przedszkolnych w gminie Płużnica	Powiat wąbrzeski	215 927
14.	Doposażenie oddziałów przedszkolnych w Gminie Rypin	Powiat rypiński	332 082
15.	Dostosowanie placu zabaw i pomieszczeń w budynku Zespołu Szkół w Baruchowie do potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym.	Powiat włocławski	144 492
16.	Edukacja kulturalna w przedszkolach	Powiat chełmiński	10 621
		Powiat golubsko-dobrzyński	10 621
		Powiat toruński	10 621
		Powiat wąbrzeski	10 621
17.	Edukacja przedszkolna szansą na sukces	Powiat tucholski	41 791
18.	Edukacja przedszkolna w gminach Bobrowniki, Czernikowo, Wielgie i Zbójno	Powiat golubsko-dobrzyński	275 836
		Powiat lipnowski	275 836
		Powiat toruński	275 836
19.	Gmina Bukowiec stawia na nowoczesny oddział przedszkolny	Powiat świecki	74 180

lp.	tytuł projektu	miejsce realizacji: powiat	wkład UE w PLN
20.	Idę do przedszkola	Powiat nakielski	1 061 802
21.	Ja, Mama, Tata i Moje Przedszkole w zabawie i nauce	Powiat inowrocławski	155 788
22.	Kolorowe oddziały przedszkolne w Gminie Bytoń	Powiat radziejowski	147 171
23.	Kompleksowe wsparcie szkół i przedszkoli w Powiecie Świeckim - szansą na sukces edukacyjny	Powiat świecki	902 752
24.	Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół i przedszkoli w powiecie włocławskim	Powiat włocławski	1 280 539
25.	Ku rozwojowi edukacji przedszkolnej	Powiat świecki	325 458
26.	Ku wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Kowal	Powiat włocławski	148 314
27.	Likwidacja barier w dostępie do edukacji przedszkolnej poprzez modernizację i doposażenie oddziałów przedszkolnych na terenie gminy Kcynia	Powiat nakielski	778 966
28.	Maja i Gucio pomagają przedszkolakom	Powiat chełmiński	304 581
		Powiat toruński	304 581
29.	Maluch w Przedszkolu	Powiat sępoleński	391 842
30.	Mały odkrywca w Przedszkolu w Czernikowie	Powiat toruński	32 504
31.	Mały Odkrywca w Przedszkolu w Dąbrowie Chełmińskiej	Powiat bydgoski	38 303
32.	Mały Odkrywca w Przedszkolu w Złejwsi Małej	Powiat toruński	42 418
33.	Mały przedszkolak, wielki artysta	Powiat golubsko-dobrzyński	1 649 578
34.	Mini przedszkole w Świętem	Powiat aleksandrowski	446 242
35.	Modernizacja 3 oddziałów przedszkolnych na terenie gminy Kijewo Królewskie	Powiat chełmiński	221 617
36.	Modernizacja 5 oddziałów przedszkolnych przy 4 szkołach podstawowych w Gminie Świdziebnia	Powiat brodnicki	370 074
37.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych na terenie gminy Lipno	Powiat lipnowski	469 900
38.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych na terenie Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie	Powiat brodnicki	148 358
39.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych na terenie gminy Grudziądz mająca na celu zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług edukacji przedszkolnej	Powiat grudziądzki	592 670
40.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych w Gminie Czernikowo	Powiat toruński	461 415
41.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych w gminie Lubanie	Powiat włocławski	148 332
42.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych w gminie Skrwilno	Powiat rypiński	180 624
43.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w gminie Bartniczka	Powiat brodnicki	162 138
44.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w Gminie Bądkowo	Powiat aleksandrowski	203 353
45.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w Gminie Gruta	Powiat grudziądzki	370 286
46.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w Gminie Jeżewo	Powiat świecki	515 988
47.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w gminie Rojewo	Powiat inowrocławski	148 355
48.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w Gminie Wąbrzeźno	Powiat wąbrzeski	395 043
49.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w Gminie Wąpielsk	Powiat rypiński	296 705
50.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	Powiat włocławski	211 563
51.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Zławieś Wielka	Powiat toruński	646 676
52.	Modernizacja oddziału przedszkolnego	Powiat lipnowski	73 544
53.	Modernizacja oddziału przedszkolnego Szkoły Podstawowej w Mlewie	Powiat golubsko-dobrzyński	74 120
54.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w Gminie Lniano	Powiat świecki	351 312
55.	Modernizujemy oddziały przedszkolne w Gminie Chełmża	Powiat toruński	409 617
56.	Nasze dzieci pod dobrą opieką – przedszkole zakładowe przy Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy	(puste)	1 606 301
57.	Nasze radosne przedszkole	Powiat inowrocławski	515 543
58.	Nowoczesne oddziały przedszkolne w Gminie Mroczka	Powiat nakielski	298 254
59.	Nowoczesne oddziały przedszkolne w Gminie Osiek	Powiat brodnicki	198 935
60.	Parafialny Punkt Przedszkolny w Murowańcu	Powiat bydgoski	502 107
61.	Parafialny Punkt Przedszkolny w Murowańcu II	Powiat bydgoski	501 181
62.	Pawetek i Ola idą do przedszkola	Powiat chełmiński	683 275
		Powiat golubsko-dobrzyński	683 275
		Powiat toruński	683 275
		Powiat wąbrzeski	683 275
63.	Poprawa dostępu do wczesniej edukacji dzieci z autyzmem poprzez utworzenie specjalistycznego przedszkola "Tęcza"	(puste)	1 116 018
64.	Postaw na przedszkolaka!	Powiat lipnowski	314 832

lp.	tytuł projektu	miejsce realizacji: powiat	wkład UE w PLN
65.	Przedziałki poznaje świat	Powiat golubsko-dobrzyński	912 198
66.	Przedziałki przyszłości	Powiat radziejowski	296 718
67.	Przedziałki z barcińskiej paki	Powiat żniński	382 922
68.	Przedziałki z Nadgoplańskiej Paki	Powiat mogileński	679 351
69.	Przedziałki z Nadgoplańskiej Paki II	Powiat mogileński	442 976
70.	Przedziałki z naszej paki	Powiat bydgoski	2 336 222
71.	Przedziałki zmieniają świat	Powiat chełmiński	571 983
72.	Przedziałki - Rodzina to jedna drużyna. Wspólnie bawi, uczy, integruje - szansę dzieci wyrównuje	Powiat inowrocławski	88 012
73.	Przedziałki "Pod Klonowym Listkiem"	Powiat toruński	455 451
74.	Przedziałki bez granic	(puste)	668 784
75.	Przedziałki dla mnie i dla mamy	Powiat toruński	42 498
76.	Przedziałki dla wszystkich w Brodnicy	(puste)	713 624
77.	Przedziałki dla wszystkich w Gminie Ciechocin	Powiat golubsko-dobrzyński	221 023
78.	Przedziałki marzeń	Powiat toruński	608 511
79.	Przedziałki Marzeń II	Powiat toruński	988 431
80.	Przedziałki na poziomie	Powiat wrocławski	370 897
81.	Przedziałki na wsi - dobra rzecz	Powiat chełmiński	826 583
82.	Przedziałki na wsi - ważna rzecz	Powiat chełmiński	41 812
83.	Przedziałki na wsi szansą na dobry rozwój dzieci	(puste)	1 144 500
84.	Przedziałki na wsi szansą na dobry rozwój dzieci - II edycja	Powiat bydgoski	372 336
		Powiat chełmiński	372 336
		Powiat golubsko-dobrzyński	372 336
		Powiat inowrocławski	372 336
		Powiat rypiński	372 336
		Powiat świecki	372 336
		Powiat toruński	372 336
85.	Przedziałki niepubliczne "Sportowy miś"	Powiat toruński	897 896
86.	PRZEDZIAŁKI OKNEM NA ŚWIAT	Powiat golubsko-dobrzyński	732 978
		Powiat wąbrzeski	732 978
87.	Przedziałki otwiera świat II	Powiat chełmiński	289 933
		Powiat golubsko-dobrzyński	289 933
		Powiat toruński	289 933
		Powiat wąbrzeski	289 933
88.	Przedziałki otwiera świat III	Powiat chełmiński	641 611
		Powiat golubsko-dobrzyński	641 611
		Powiat toruński	641 611
		Powiat wąbrzeski	641 611
89.	Przedziałki przy szkole - Gmina Kowalewo Pomorskie	Powiat golubsko-dobrzyński	356 888
90.	Przedziałki w naszej wsi	Powiat rypiński	694 814
		Powiat tucholski	694 814
91.	Przedziałki weekendowe	Powiat golubsko-dobrzyński	42 500
92.	Przedziałki z dobrym startem	(puste)	2 184 061
93.	Przygotowanie oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym	Powiat bydgoski	958 342
94.	Przyjazne przedszkole	Powiat tucholski	222 447
		Powiat wąbrzeski	530 015
95.	Punkt przedszkolny w Bobrowie	Powiat brodnicki	365 086
96.	Radosne dzieciństwo przedszkolaka w Kokocku	Powiat chełmiński	42 437
97.	Radosne dzieciństwo przedszkolaka w Unisławiu	Powiat chełmiński	42 492
98.	Radosne przedszkole w Gminie Włocławek	Powiat wrocławski	428 296
99.	Radosne przedszkole	Powiat toruński	148 314
100.	Radosny Przedziałki - Radosny Start	Powiat chełmiński	428 537
101.	SOS-tu przedszkole jest	Powiat rypiński	1 228 193
102.	Teraz przedszkolaki!	Powiat wrocławski	1 068 800
103.	Tęczowy Zakątek szansą dla przedszkolaków	Powiat chełmiński	306 387

lp.	tytuł projektu	miejsce realizacji: powiat	wkład UE w PLN
104.	Upowszechnianie edukacji przedszkolnej na terenie Włocławka i jego okolic przez Stowarzyszenie "FORMA"	Powiat m. Włocławek	1 194 848
105.	Uśmiech Dziecka - Punkt Przedszkolny przy Szkole w Zbrachlinie	Powiat świecki	500 890
106.	Utworzenie nowych miejsc dla dzieci w Przedszkolu Miejskim w Kowalu	Powiat włocławski	269 671
107.	W drodze do lepszego startu przedszkolaków	Powiat lipnowski	74 180
108.	Wesołe przedszkolaki	Powiat nakielski	191 290
109.	Wesołe Przedszkole	Powiat toruński	42 500
110.	Więcej Małych odkrywców w Niepublicznym Przedszkolu Anglojęzycznym Mali Odkrywcy w Łochowicach	Powiat bydgoski	439 910
111.	Współczesny nauczyciel - program wsparcia szkół i przedszkoli w powiecie nakielskim	Powiat nakielski	360 492
112.	Wszystkie dzieci nasze są - przedszkola szansą na rozwój w Gminie Brodnica	Powiat brodnicki	295 777
113.	Wszystko dla edukacji przedszkolnej w gminach Czernikowo, Kikół, Wielgie i Zbójno.	Powiat golubsko-dobrzyński	580 321
		Powiat lipnowski	580 321
		Powiat toruński	580 321
114.	Wszystko zaczyna się od przedszkola	Powiat radziejowski	304 921
115.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez rozwój przedszkola specjalnego w powiecie chełmińskim	Powiat chełmiński	144 802
116.	Zacznijmy od przedszkola	Powiat brodnicki	334 683
		Powiat sępoleński	334 683
		Powiat tucholski	42 219
		Powiat włocławski	334 683
		Powiat żniński	334 683
117.	Zapewnienie dostępu do edukacji przedszkolnej w gminie Radziejów	Powiat radziejowski	1 377 940
118.	Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej w Gminie Stolno	Powiat chełmiński	147 750
119.	Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej na terenie gminy Świecie nad Osą	Powiat grudziądzki	250 063
120.	Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej w Gminie Izbica Kujawska	Powiat włocławski	357 224
121.	Zmniejszenie nierówności w dostępie do edukacji przedszkolnej w Gminie Białe Błota poprzez utworzenie filii gminnego przedszkola "Wróżka"	Powiat bydgoski	883 906
122.	Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej w Gminie Radziejów	Powiat radziejowski	144 403
123.	Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej w Gminie Rogóźno	Powiat grudziądzki	59 565
124.	Zostań przedszkolakiem w przedszkolu Jagoda	Powiat toruński	715 069
125.	Zostań Familijnym Przedszkolakiem!	Powiat włocławski	271 121
126.	Zostań przedszkolakiem	Powiat wąbrzeski	1 068 520
Razem			74 082 238

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI SIMIK 07-13- stan na 30.04.2017 r.

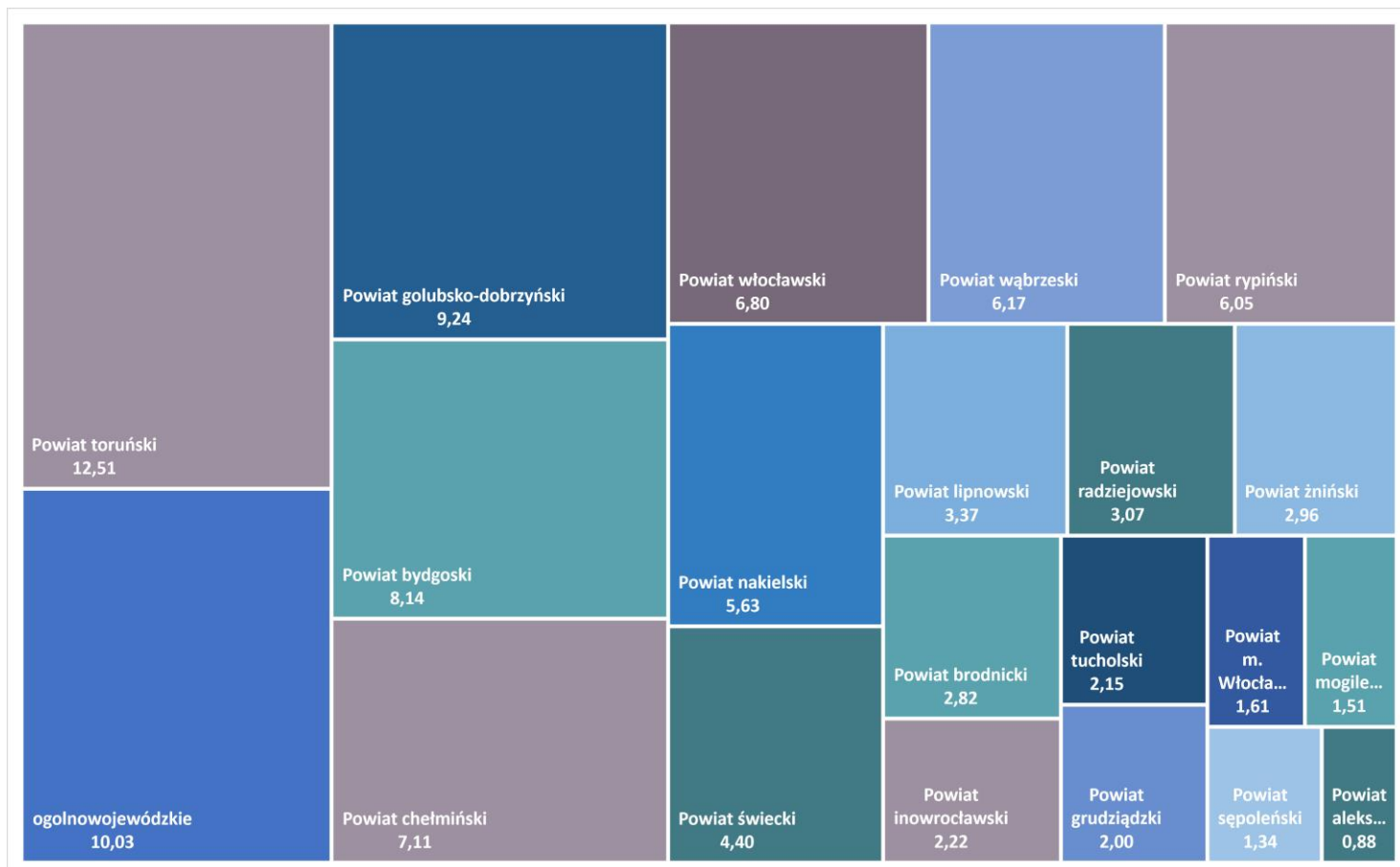
W POKL 2007-2013 zadania dotyczące wychowania przedszkolnego były realizowane we wszystkich powiatach kujawsko-pomorskiego. Warto zwrócić uwagę, że projekty z tego programu nie były realizowane w największych miastach regionu, Bydgoszczy i Torunia. Wyjątkiem jest miasto Włocławek, na terenie którego zrealizowano jeden projekt pt.: *Upowszechnianie edukacji przedszkolnej na terenie Włocławka i jego okolic przez Stowarzyszenie "FORMA"*, o wkładzie UE blisko 1,2 mln PLN.

Najwięcej projektów w POKL 2007-2013 zrealizowano w powiecie toruńskim (22 projekty o wkładzie UE 9,3 mln PLN), chełmińskim (17 projektów na kwotę dofinansowania 5,3 mln PLN), golubsko-dobrzyński (14 projektów, 6,8 mln PLN) i włocławski (12 projektów, 5 mln PLN wkładu UE). Najmniej projektów przedszkolnych zrealizowano w powiatach: aleksandrowskim, sępoleńskim, mogileńskim i żnińskim (po 2-3 projekty). W aleksandrowskim i sępoleńskim wartość wkładu UE nie przekroczyła 1 mln PLN. Świadczy to o małym zaangażowaniu beneficjentów z tych obszarów województwa.

W ramach poddziałania 9.1.1. POKL 2007-2013 dotyczącym zmniejszenia nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej m.in. 28 projektów dotyczyło modernizacji i wyposażenia oddziałów przedszkolnych na kwotę dofinansowania UE ponad 8,5 mln PLN.

Projektem o najwyższej wartości był projekt pn.: „Przedszkolaki z naszej paki” o wkładzie UE ponad 2,3 mln PLN, którego celem było upowszechnianie edukacji przedszkolnej wśród 656 dzieci z powiatu bydgoskiego. Partnerem wiodącym projektu była Gmina Solec Kujawski oraz partnerzy sześciu gmin powiatu bydgoskiego: Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Koronowo, Dobrcz, Sicienko oraz Nowa Wieś Wielka

Wyk. 2.1.1. Udział powiatów w wartości dofinansowania UE w ramach POKL 2007-2013 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI SIMIK 07-13- stan na 30.04.2017 r.

Działania w ramach szeroko rozumianego wychowania przedszkolnego w perspektywie finansowej 2007-2013 były zrealizowane we wszystkich powiatach województwa. Zrealizowano łącznie 140 projektów, zarówno z programów regionalnych jak i krajowych, na kwotę 83 mln PLN dofinansowania UE. W kujawsko-pomorskim poprzez realizację m.in. projektów z POKL 15 042 dzieci w wieku 3-5 lat (52,6%) uczestniczyło w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich¹.

¹ Sprawozdanie końcowe z wdrażania PO KL 2007-2013, Ministerstwo Rozwoju, marzec 2017 r.

3. Wychowanie przedszkolne w perspektywie finansowej w latach 2014-2020

3.1. Wychowanie przedszkolne w ramach RPO WK-P i POIR w latach 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego w latach 2014-2020

Projekty w zakresie wychowania przedszkolnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 współfinansowane są zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), jak i z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Środki przeznaczone na ten cel to 33 420 127 EURO² (ponad 146 mln PLN³). Wg stanu realizacji RPO WK-P 2014-2020 na koniec sierpnia 2019 r., podpisano łącznie 132 umowy na kwotę dofinansowania UE 88 mln PLN - 60% alokacji przeznaczonej na działania związane z wychowaniem przedszkolnym.

Zadania z EFRR w obszarze wychowania przedszkolnego to przede wszystkim działania infrastrukturalne związane z budową, rozbudową czy adaptacją i dostosowaniem pomieszczeń na potrzeby zwiększenia miejsc w przedszkolach. Z puli 48 projektów 37 umów, na dzień 31.08.2019 r., zostało zakończonych: 24 z poddziałania 6.3.1. o łącznej wartości wkładu UE 21 mln PLN oraz 13 projektów w 6.4.2. realizowanych w ramach ZIT na kwotę dofinansowania blisko 16 mln PLN.

Tab. 3.1.1. Liczba i wartość wkładu UE w projektach dotyczących przedszkoli w ramach EFRR z RPO WK-P 2014-2020

lp.	beneficjent wiodący - nazwa	tytuł projektu	miejsce realizacji: gmina	wkład UE w PLN
6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną				
1.	FUNDACJA KREATYWNEJ EDUKACJI	Budowa budynku żłobka i przedszkola przy ulicy Sportowej	Bydgoszcz	1 500 000
RPKP.06.01.02 Suma				1 500 000
6.3.1 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną				
1.	GMINA BOBROWO	Stworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego poprzez przebudowę i remont części budynku Gimnazjum w Bobrowie wraz z budową placu zabaw	Bobrowo	256 107
2.	GMINA BRODNICA	„Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach poprzez ich rozbudowę oraz adaptację istniejących pomieszczeń wraz z budową placów zabaw”	Brodnica – gm. wiejska	580 267
3.	GMINA BRZUZE	Rozbudowa z przebudową części budynku Szkoły Podstawowej w Ostrowitem dla potrzeb przedszkola - etap I.	Brzuze	410 402
4.	GMINA CEKCYN	Budowa przedszkola wraz z wyposażeniem w Cekcynie	Cekcyn	2 080 000
5.	GMINA DĄBROWA BISKUPIA	Przebudowa przedszkola w Dąbrowie Biskupiej wraz z wyposażeniem	Dąbrowa Biskupia	914 110
6.	GMINA DOBRE	Adaptacja części pomieszczeń szkolnych na przedszkole w Dobrem i na przedszkole w Krzywosądz	Dobre	184 812
7.	GMINA DRAGACZ	Budowa jednego przedszkola w Grupie	Dragacz	1 874 850
8.	GMINA GĄSAWA	Rozbudowa istniejącego budynku Przedszkola Samorządowego w Gąsawie, na terenie działki nr 155/4 w obrębie ewidencyjnym Gąsawa	Gąsawa	538 284
9.	GMINA GOLUB-DOBRZYŃ	Zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń parteru w części zachodniej istniejącego budynku Szkoły Podstawowej w Nowogrodzie wraz z ich niezbędną przebudową na przedszkole	Golub-Dobrzyń – gm. wiejska	240 845
10.	GMINA INOWROCŁAW	Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego oraz rozszerzenia oferty ośrodków wychowania przedszkolnego poprzez rozbudowę Szkoły Podstawowej w m. Góra o budynek przedszkola	Inowrocław – gm. wiejska	300 000
11.	GMINA KĘSOWO	Przebudowa pomieszczeń oddziałów przedszkolnych w Szkole Podstawowej w Kęsowie i w Żalnie oraz ulepszenie pomieszczeń oddziału przedszkolnego w Drożdzienicy	Kęsowo	468 205
12.	GMINA KIKÓŁ	Rozbudowa wraz z adaptacją części budynku Szkoły Podstawowej w Kikole na oddział przedszkolny	Kikół	845 750

² wg Szczegółowego Opisu Osii Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Uchwała nr 4/136/18 Zarządu Województwa z 12 grudnia 2018 r.

³ Kurs 1 EURO = 4,3809 z dnia 29.08.2019 r., wartość alokacji w PLN to 146 410 234 zł

lp.	beneficjent wiodący - nazwa	tytuł projektu	miejsce realizacji: gmina	wkład UE w PLN
13.	GMINA KSIĄŻKI	Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolu w Książkach oraz wsparcie ich funkcjonowania	Książki	644 604
14.	GMINA LIPNO	Utworzenie przedszkola samorządowego w miejscowości Karnkowo	Lipno – gm. wiejska	380 509
15.	GMINA LUBANIE	Poprawa dostępności edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego na terenie gminy Lubanie	Lubanie	2 000 000
16.	GMINA LUBIEWO	Rozbudowa i przebudowa Zespołu Szkół im. Wojska Polskiego w Lubiewie na potrzeby wygenerowania dodatkowych miejsc przedszkolnych	Lubiewo	839 096
17.	GMINA MIASTA LIPNA	Rozbudowa budynku przedszkola publicznego nr 4 o nowe miejsca przedszkolne oraz sale dydaktyczne na potrzeby edukacji ekologicznej	Lipno	786 185
18.	GMINA MOGILNO	Remont budynku Przedszkola nr 3 w Mogilnie	Mogilno	1 035 758
19.	GMINA MROCZA	"Budowa Przedszkola Miejskiego w Mroczy"	Mrocza	3 760 000
20.	GMINA NOWE	Budowa przedszkola samorządowego w Nowem wraz z wyposażeniem	Nowe	3 320 000
21.	GMINA PAKOŚĆ	Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych poprzez budowę przedszkola miejskiego w Pakości	Pakość	2 550 000
22.	GMINA PŁUŻNICA	Budowa przedszkola w miejscowości Płużnica	Płużnica	2 167 725
23.	GMINA ROGOWO	Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku mieszkalnego ze zmianą sposobu użytkowania na budynek przedszkola gminnego w Rogowie	Rogowo	1 314 096
24.	GMINA RYŃSK	Budowa budynku przedszkola w Jarantowicach	Ryńsk	800 000
25.	GMINA STOLNO	Zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego w Gminie Stolno.	(puste)	688 500
26.	GMINA ŚLIWICE	Tworzenie nowych miejsc dla dzieci oraz rozszerzenie świadczenia usług edukacji przedszkolnej w przedszkolu BOROWIACZEK poprzez adaptację, rozbudowę, nadbudowę istniejącego przedszkola	Śliwice	804 642
27.	GMINA ŚWIECIE NAD OSĄ	Przebudowa budynku Zespołu Szkół i Placówek Nr 1 w Świeciu nad Osą na potrzeby przedszkola	Świecie nad Osą	156 585
28.	GMINA ŚWIEDZIEBNA	Przebudowa i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Świedziebni	Świedziebna	749 941
29.	GMINA TOPÓLKA	Rozbudowa i przebudowa budynku Przedszkola w Topólce – zapewnienie równego dostępu do wczesnej edukacji elementarnej	Topólka	625 561
30.	GMINA WARLUBIE	Równanie szans – rozbudowa budynku o oddział dziecięcy przedszkolny w Wielkim Komorsku	Warlubie	388 690
31.	GMINA WIELGIE	Przebudowa z rozbudową budynku przedszkola w ZPO Wielgie	Wielgie	359 935
32.	P.W. E-MIR MAJEWSKI MIROŚLAW	Adaptacja budynku na potrzeby funkcjonowania przedszkola w Gniewkowie	Gniewkowo	63 912
33.	WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO- POMORSKIE	Tylko w Korczaku jest super dzieciaku	Toruń	4 396 192
RPKP.06.03.00 Suma				36 525 564
6.4.2 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną w ramach ZIT				
1.	GMINA BIAŁE BŁOTA	Rozbudowa istniejącego budynku Gminnego Przedszkola "Wróżka" w Białych Błotach przy ul. Centralnej 27, dz. nr 2154	Białe Błota	848 542
2.	GMINA CHEŁMŻA	Przedszkole Akademia Milusińskich - remont oraz przebudowa części budynku starej szkoły w miejscowości Skąpe w celu przystosowania do potrzeb punktu przedszkolnego	Chełmża – gm. wiejska	393 982
3.	GMINA CZERNIKOWO	Adaptacja części pomieszczeń Zespołu Szkół w Czernikowie na przedszkole	Czernikowo	1 080 000
4.	GMINA KORONOWO	„Rozbudowa i przebudowa budynku przedszkola samorządowego w Koronowie – budynek przy ul. Paderewskiego 3”	Koronowo	1 175 220
5.	GMINA ŁYSOMICE	Rozbudowa budynku Przedszkola Publicznego JELONEK w miejscowości Papowo Toruńskie, gmina Łysomice	Łysomice	881 671
6.	GMINA MIASTO CHEŁMŻA	Remont i adaptacja pomieszczeń szkoły podstawowej nr 3 na potrzeby zwiększenia dostępności miejsc przedszkolnych	Chełmża	449 782
7.	GMINA NOWA WIEŚ WIELKA	Budowa budynku przedszkola 6-oddziałowego z przebudową istniejącej szkoły podstawowej oraz utwardzeniem terenu na terenie działek 59/6, 59/8, 59/12, 58/6, 86/2 i 57/6 w miejscowości Brzoza Gmina Nowa Wieś Wielka	Nowa Wieś Wielka	1 982 300
8.	GMINA OSIELSKO	Budowa przedszkola gminnego w Osielsku wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Osielsko	3 896 863
9.	GMINA SZUBIN	Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Turze wraz z wyposażeniem i adaptacją pomieszczeń na potrzeby świadczenia usług przedszkolnych	Szubin	1 963 620

lp.	beneficjent wiodący - nazwa	tytuł projektu	miejsce realizacji: gmina	wkład UE w PLN
10.	GMINA WIELKA NIESZAWKA	Budowa 6 oddziałowego przedszkola wraz z węzłem żywieniowym w Małej Nieszawce działka nr 160/1	Wielka Nieszawka	2 653 764
11.	GMINA ZŁAWIEŚ WIELKA	Rozbudowa i przebudowa Przedszkola Gminnego w Złejwsi Małej	Zławieś Wielka	536 911
12.	PRZEDSZKOLE DWUJĘZYCZNE SMERFUŚ	Budowa przedszkola w miejscowości Stary Toruń, Gmina Zławieś Wielka	Zławieś Wielka	240 000
13.	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE GUCIO INTEGRACYJNE	Zwiększenie liczby miejsc Przedszkola Niepublicznego GUCIO INTEGRACYJNE dzięki dostosowaniu do potrzeb dzieci niepełnosprawnych	Toruń	135 966
14.	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE NR 6 "SŁONECZKO" M. SKRZYNIARZ, P. PASIEKA S.C.	Adaptacja budynku na potrzeby funkcjonowania przedszkola w Szubinie	Szubin	239 658
RPKP.06.04.00 Suma				16 478 278
48	Razem			54 503 842

Źródło: opracowanie własne na podstawie Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL 2014 – stan na 31.08.2019 r.

W obszarze wychowania przedszkolnego, w poddziałaniach 6.3.1 i 6.4.2. wskazano wskaźniki produktu i rezultatu (tab. 3.1.2.). Jeden projekt realizowany w ramach poddziałania 6.1.2. (*Inwestycje w infrastrukturę społeczną*) został ujęty w tab.3.1.1. mimo, że głównym działaniem jest powstanie żłobka. Jednak uwzględniono go w opracowaniu z uwagi na fakt powstania również przedszkola. Projekt ten nie ma wykazanych wskaźników dotyczących szeroko rozumianej opieki przedszkolnej, dlatego w poniższym zestawieniu nie został ujęty.

Tab. 3.1.2. Wartość wskaźników docelowa i osiągnięta w ramach wychowania przedszkolnego z EFRR RPO WK-P 2014-2020

rodzaj wskaźnika	grupa wskaźników	nazwa wskaźnika	wartość docelowa ogółem	osiągnięta wartość wskaźnika ogółem	% realizacji wskaźnika ogółem
Produktu	Kluczowe	Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej [szt.]	33	19	57,58
	Specyficzne dla programu	Liczba miejsc w infrastrukturze przedszkolnej	1 602	1 046	65,29
Rezultatu	Kluczowe	Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej [osoby] (CI 35)	857	410	47,84
	Specyficzne dla programu	Liczba miejsc w infrastrukturze przedszkolnej	693	410	59,16
		Liczba osób korzystających z objętej wsparciem infrastruktury przedszkolnej	2 588	1 273	49,19

Źródło: opracowanie własne na podstawie Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL 2014 – stan na 31.08.2019 r

Biorąc pod uwagę fakt, że większość projektów w ramach EFRR w obszarze wychowania przedszkolnego została zakończona (37 na 48 podpisanych umów) to poziom realizacji wskaźników jest niski (średnio nieco ponad 50%).

Poziom realizacji wskaźników w projektach w obszarze ZIT w poddziałaniu 6.4.2. wynosi średnio 66%, natomiast realizacja wskaźników w poddziałaniu 6.3.1. to 40,5%.

Działania dotyczące wychowania przedszkolnego zarówno w ramach inwestycji w EFRR jak i zadań z EFS, są realizowane prawie na obszarze całego województwa z wyjątkiem powiatu aleksandrowskiego i miast Grudziądz i Włocławka. W dużej mierze zależy to od aktywności beneficjentów, jednostek samorządu terytorialnego i przedsiębiorców, dla których dedykowane jest wsparcie.

Wychowanie przedszkolne w ramach EFS RPO WK-P 2014-2020 realizowane jest w poddziałaniach 10.1.1 (w ramach ZIT) i 10.2.1. Z puli 84 projektów 47 (na dzień 31.08.2019 r.) jest zakończonych na łączną kwotę dofinansowania UE 17,4 mln PLN, w tym 10 projektów w ramach ZIT z wkładem UE 5,7 mln PLN.

Tab. 3.1.3. Liczba i wartość wkładu UE w projektach dotyczących przedszkoli w ramach EFS z RPO WK-P 2014-2020

lp.	beneficjent wiodący: nazwa	tytuł projektu	miejsce realizacji: gmina	wkład UE w PLN
10.1.1. Wychowanie przedszkolne w ramach ZIT				
1.	GMINA BIAŁE BŁOTA	Przedszkolaki z naszej paki – inwestycja w najmłodszych w Gminie Białe Błota	Białe Błota	327 651
2.	GMINA CHEŁMŻA	Przedszkole Akademia Milusińskich - remont oraz przebudowa części budynku starej szkoły w miejscowości Skąpe w celu przystosowania do potrzeb punktu przedszkolnego	Chełmża – gm. wiejska	116 461
3.	GMINA CZERNIKOWO	Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego w Przedszkolu Publicznym w Czernikowie poprzez zatrudnienie nauczyciela wychowania przedszkolnego i personelu dodatkowego	Czernikowo	180 216
4.	GMINA KORONOWO	„Ćwiczę mózg, ćwiczę ciało do przedszkola chodzę śmiało”	Koronowo	248 586
5.	GMINA KOWALEWO POMORSKIE	Wyrównanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w przedszkolu poprzez organizację zajęć dodatkowych dla dzieci	Kowalewo Pomorskie	138 736
6.	GMINA ŁYSOMICE	Akademia Przedszkolaka	Łysomice	114 817
7.	GMINA MIASTA TORUŃ	Toruńskie przedszkolaki - kreatywne dzieciaki	Toruń	2 204 333
8.	GMINA MIASTO CHEŁMŻA	Przedszkole oknem na Świat	Chełmża	190 686
9.	GMINA NOWA WIEŚ WIELKA	Mali przedszkolacy duże możliwości	Nowa Wieś Wielka	96 535
10.	GMINA OSIELSKO	Kraina zabawy	Osielsko	152 679
11.	GMINA SOLEC KUJAWSKI	Przedszkolaki na start - rozwój wychowania przedszkolnego w Gminie Solec Kujawski	Solec Kujawski	232 390
12.	GMINA SZUBIN	Aktywne przedszkole szansą na sukces dziecka	Szubin	174 315
13.	GMINA WIELKA NIESZAWKA	Nasze przedszkole – wszechstronny rozwój i wykwalifikowana kadra	Wielka Nieszawka	177 874
14.	GMINA ŻŁAWIEŚ WIELKA	Wsparcie Przedszkola Gminnego w Żejwsi Małej.	Żławieś Wielka	159 425
15.	MIASTO BYDGOSZCZ	Akademia Przedszkolaka	Bydgoszcz	2 332 592
16.		Akademia Przedszkolaka II	Bydgoszcz	1 825 966
17.	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE „CZAR DZIECI”	Niepubliczne Przedszkole Leśne „CZAR DZIECI - ZAGÓRZANKA”	Bydgoszcz	292 337
18.	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE NR 6 "SŁONECZKO" M. SKRZYNIARZ, P. PASIEKA S.C.	Stworzenie 24 nowych miejsc przedszkolnych w gminie Szubin oraz podniesienie kwalifikacji nauczycieli.	Szubin	275 778
RPKP.10.01.01 Suma			18	9 241 378
10.2.1. Wychowanie przedszkolne				
1.	"IMPULS" - ALICJA CZEKAJ	Gminne Niepubliczne Przedszkole Integracyjne	Kowal	280 898
			Kowal – gm. wiejska	280 898
2.	"NASZA GMINA"	Prowadzenie zajęć przedszkolnych w Jarantowicach	Ryńsk	269 413
3.	CENTRUM OPIEKUŃCZO-EDUKACYJNE S.C. B. RYDLICHOWSKA, E.KORPUSIŃSKA-PRUSAK	Mogę osiągnąć wiele tylko daj mi szansę	Inowrocław	422 588
			Inowrocław – gm. wiejska	422 588

lp.	beneficjent wiodący: nazwa	tytuł projektu	miejsce realizacji: gmina	wkład UE w PLN
4.	GMINA BOBROWO	Czas na przedszkole - Zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Bobrowo	246 500
5.		Zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego w Gminie Bobrowo	Bobrowo	255 000
6.	GMINA BRODNICA	„Poprawa jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Brodnica"	Brodnica – gm. wiejska	88 740
7.	GMINA BYTOŃ	Przedszkole na start!	Bytoń	204 000
8.	GMINA CEKCYN	"Dobry start" – poprawa jakości wychowania przedszkolnego w Gminie Cekcyn	Cekcyn	117 629
9.	GMINA DĄBROWA BISKUPIA	Przedszkole szansą na lepsze jutro – rozpoczęcie działalności nowo powstałego przedszkola w Gminie Dąbrowa Biskupia	Dąbrowa Biskupia	519 637
10.	GMINA DOBRE	Poprawa jakości świadczenia usług edukacyjnych przez przedszkole w Dobrem i przez przedszkole w Krzywosądzcy	Dobre	181 164
11.	GMINA DRAGACZ	Edukacja w Grupie przedszkolnej	Dragacz	106 884
12.	GMINA GĄSAWA	Upowszechnienie wychowania przedszkolnego na terenie gminy Gąsawa	Gąsawa	105 995
13.	GMINA GOLUB-DOBRZYŃ	Oddział przedszkolny PUCHATKOWA DRUŻYNA w Nowogrodzie	Golub-Dobrzyń – gm. wiejska	273 756
14.		Punkt Przedszkolny „MAŁY ODKRYWCA" w Lisewie	Golub-Dobrzyń – gm. wiejska	153 000
15.		Punkt przedszkolny „Zaczarowana kraina " w Węgiersku	Golub-Dobrzyń – gm. wiejska	81 600
16.	GMINA INOWROCŁAW	Rozwój przedszkola szansą na dobry start małego dziecka	Inowrocław – gm. wiejska	102 000
17.	GMINA INOWROCŁAW	Rozwój przedszkola szansą na dobry start małego dziecka - oddział w Górze	Dąbrowa Biskupia	28 333
			Inowrocław	28 333
			Inowrocław – gm. wiejska	28 333
18.	GMINA KAMIEŃ KRAJEŃSKI	Wspieranie rozwoju przedszkoli w Gminie Kamień Krajeński	Kamień Krajeński	337 411
19.	GMINA KIKÓŁ	Zajęcia logopedyczne szansą dla dzieci i nauczycieli	Kikół	85 213
20.	GMINA KSIĄŻKI	Rozszerzenie oferty przedszkola o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dla dzieci w Gminie Książki	Książki	85 597
21.	GMINA LIPNO	Poszerzenie oferty edukacyjnej Gminy Lipno o dodatkową placówkę wychowania przedszkolnego w miejscowości Karnkowo	Lipno – gm. wiejska	280 500
22.		Poszerzenie oferty edukacyjnej Gminy Lipno o dodatkowe placówki wychowania przedszkolnego w miejscowości Trzebiegoszcz i Maliszewo	Lipno – gm. wiejska	357 000
23.	GMINA LUBANIE	Zwiększenie liczby miejsc wraz z poprawą jakości usług edukacyjnych w placówkach przedszkolnych na terenie gminy Lubanie	Lubanie	509 392
24.	GMINA LUBIEŃ KUJAWSKI	Rozszerzenie oferty i zwiększenie liczby miejsc ośrodka wychowania przedszkolnego oraz przebudowa edukacyjnego placu zabaw przy ZPO w Lubieniu Kujawskim na potrzeby świadczenia usług edukacyjnych.	Lubień Kujawski	101 994
25.	GMINA LUBIEWO	Aktywny przedszkolak - zdolny uczeń	Lubiewo	170 000
26.	GMINA LUBRANIEC	Podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Lubraniec	Lubraniec	612 000
27.	GMINA MIASTA LIPNA	Lipnowskie przedszkolaki – zwiększenie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym	Lipno	408 000
28.	GMINA MIASTA RYPIN	Przedszkole Jutra	Rypin	349 565
29.		Przedszkole jutra - II etap	Rypin	252 160

lp.	beneficjent wiodący: nazwa	tytuł projektu	miejsce realizacji: gmina	wkład UE w PLN
30.	GMINA MIASTA TORUŃ	Wszystkie dzieci równe są - poszerzenie ofert zajęć dodatkowych wyrównujących szanse edukacyjne niepełnosprawnych przedszkolaków w Toruniu.	Toruń	650 456
31.	GMINA MIASTO GOLUB-DOBZYŃ	Wsparcie wychowania przedszkolnego w Mieście Golub – Dobrzyń	Golub-Dobrzyń	260 536
32.	GMINA MOGILNO	Idę do przedszkola	Mogilno	507 055
33.		Równe szanse dla wszystkich-organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu nr 3 w Mogilnie	Mogilno	212 249
34.	GMINA MROCZA	Aktywnie w świat – zajęcia dodatkowe dla przedszkolaka w gminie Mrocza	Mrocza	426 235
35.	GMINA NOWE	Uczymy przez zabawę - to rozwój i przyszłość każdego dziecka	Nowe	297 500
36.	GMINA PAKOŚĆ	Nie garb się – nie wystarczy. Kształtowanie prawidłowej postawy ciała dzieci w wieku przedszkolnym z terenu gminy Pakość poprzez organizowanie zajęć rekreacyjno-ruchowych z elementami gimnastyki korekcyjnej	Pakość	85 000
37.	GMINA PAPOWO BISKUPIE	Wesołe przedszkole	Papowo Biskupie	137 990
38.	GMINA PŁUŻNICA	Utworzenie miejsc przedszkolnych w gminie Płużnica	Płużnica	330 701
39.		Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych oraz wsparcie ich funkcjonowania	Płużnica	895 735
40.	GMINA RADOMIN	Poprawa dostępu do edukacji przedszkolnej w Gminie Radomin	Radomin	602 703
41.	GMINA RADZIEJÓW	Zwiększenie dostępu do edukacji przedszkolnej w Gminie Radziejów	Radziejów – gm. wiejska	92 297
42.	GMINA ROGOWO	Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych w Ośrodku Wychowania Przedszkolnego Gminy Rogowo	Rogowo	127 500
43.	GMINA SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	Nasze przedszkola	Sępólno Krajeńskie	354 514
44.		Nasze przedszkola II	Sępólno Krajeńskie	355 616
45.	GMINA STOLNO	Zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego w Gminie Stolno	Stolno	408 000
46.	GMINA ŚLIWICE	"Nowoczesne przedszkole - wykwalifikowana kadra"	Śliwice	85 000
47.	GMINA ŚWIECIE NAD OSĄ	Podniesienie efektywności kształcenia w przedszkolu gminnym w Świeciu nad Osą	Świecie nad Osą	170 531
48.	GMINA ŚWIEDZIEBNA	Równy dostęp do edukacji przedszkolnej	Świedziebna	89 064
49.	GMINA ŚWIEKATOWO	Razem możemy lepiej i więcej	Świekatowo	236 485
50.	GMINA TOPÓLKA	Organizacja zajęć dodatkowych w oddziałach przedszkolnych w Gminie Topólka	Topólka	101 575
51.	GMINA UNISŁAW	Przygoda Malucha - utworzenie nowych miejsc przedszkolnych na terenie Gminy Unisław	Chełmno – gm. wiejska	153 000
			Dąbrowa Chełmińska	612 000
			Kijewo Królewskie	153 000
			Łubianka	204 000
			Łysomice	204 000
			Stolno	153 000
			Unisław	153 000
Zławieś Wielka	204 000			
52.	GMINA WARLUBIE	Równanie szans	Warlubie	90 784

lp.	beneficjent wiodący: nazwa	tytuł projektu	miejsce realizacji: gmina	wkład UE w PLN
53.	GMINA WIĘCBORK	"Więcborski przedszkolak"	Więcbork	849 849
54.	MIASTO I GMINA CHODECZ	Zwiększenie liczby miejsc opieki przedszkolnej na terenie Miasta i Gminy Chodecz.	Chodecz	255 000
55.	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE KORONA	Przedszkolaki z klasą w Przedszkolu Korona	Białe Błota	179 148
56.	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE TERAPEUTYCZNE "SOWA"	Sówki Mądre Głównki	Inowrocław	127 496
57.	NIEPUBLICZNY PUNKT PRZEDSZKOLNY "TROS KliwE MISIE" KAROLINA SKÓLMOWSKA	Stworzenie 35 nowych miejsc przedszkolnych w gminie Obrowo oraz podniesienie kwalifikacji nauczycieli	Obrowo	327 158
58.	P.W. "E-MIR" MAJEWSKI MIROŚLAW	Stworzenie 12 nowych miejsc przedszkolnych w gminie Gniewkowo oraz podniesienie kwalifikacji nauczycieli	Gniewkowo	187 657
59.	POLICEALNE STUDIUM ZAWODOWE SP. Z O. O.	Utworzenie Niepublicznego Przedszkola w Inowrocławiu z Oddziałem Integracyjnym	Inowrocław - gm. miejska	722 288
60.	PRO-EDU SP. Z O. O.	Przedszkole Sosnowe Skrzaty	Toruń	212 548
			Wielka Nieszawka	106 274
			Zławieś Wielka	106 274
61.	STOWARZYSZENIE "PARTNERSTWO DLA ZIEMI KUJAWSKIEJ"	Maluch Odkrywca - upowszechnianie edukacji przedszkolnej na terenie miasta Nieszawa	Nieszawa	269 898
62.	STOWARZYSZENIE KREATYWNI DĘBOWA ŁĄKA	Przedszkole niepubliczne "Promyczki"	Dębowa Łąka	612 000
63.	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU KĘSOWA	Uczę się i poznaje świat od przedszkola	Kęsowo	88 687
64.	TWOJA NIANIA KAMILA CHABOWSKA	RÓŻNI = RÓWNI - utworzenie 12 miejsc przedszkolnych w Przedszkolu Specjalnym MOZAIKA dla dzieci z niepełnosprawnościami na terenie miasta Grudziądz	Grudziądz	645 285
65.	WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE	"Przedszkolaki – debeściaki – edukacja przedszkolna i terapia dla dzieci z niepełnosprawnościami"	Toruń	2 075 160
66.	WYŻSZA SZKOŁA GOSPODARKI W BYDGOSZCZY	Przedszkole bez barier	Bydgoszcz	907 172
RPKP.10.02.01 Suma			66	23 853 141
Suma końcowa			84	33 094 519

Źródło: opracowanie własne na podstawie Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL 2014 – stan na 31.08.2019 r.

Realizacja wskaźników w ramach opieki przedszkolnej w poddziałaniach 10.1.1 i 10.2.1. (EFS) jest niska, ale ponad połowa projektów jest jeszcze w trakcie realizacji, dlatego zestawienie wskaźników jest jedynie poglądowe. Jednak warto zwrócić uwagę na wskaźnik dotyczący *liczby miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie*, którego poziom realizacji osiągnął prawie 74%.

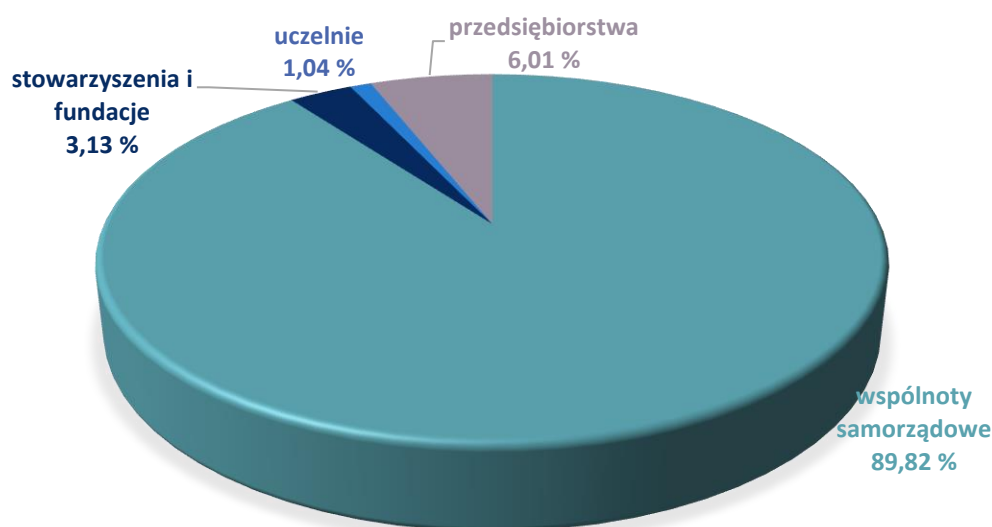
Tab. 3.1.4. Wartość wskaźników docelowa i osiągnięta w ramach wychowania przedszkolnego z EFS RPO WK-P 2014-2020

rodzaj wskaźnika	grupa wskaźników	nazwa wskaźnika	wartość docelowa ogółem	osiągnięta wartość wskaźnika ogółem	% realizacji wskaźnika ogółem
Produktu	Kluczowe	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej [osoby]	4872	2821	57,90
		Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie [szt.]	3129	2302	73,57
		Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby]	372	177	47,58
		Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt.]	3	0	0,00
		Liczba osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych [osoby]	5	0	0,00
		Liczba podmiotów wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne [szt.]	9	0	0,00
Rezultatu	Kluczowe	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby]	362	141	38,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL 2014 – stan na 31.08.2019 r

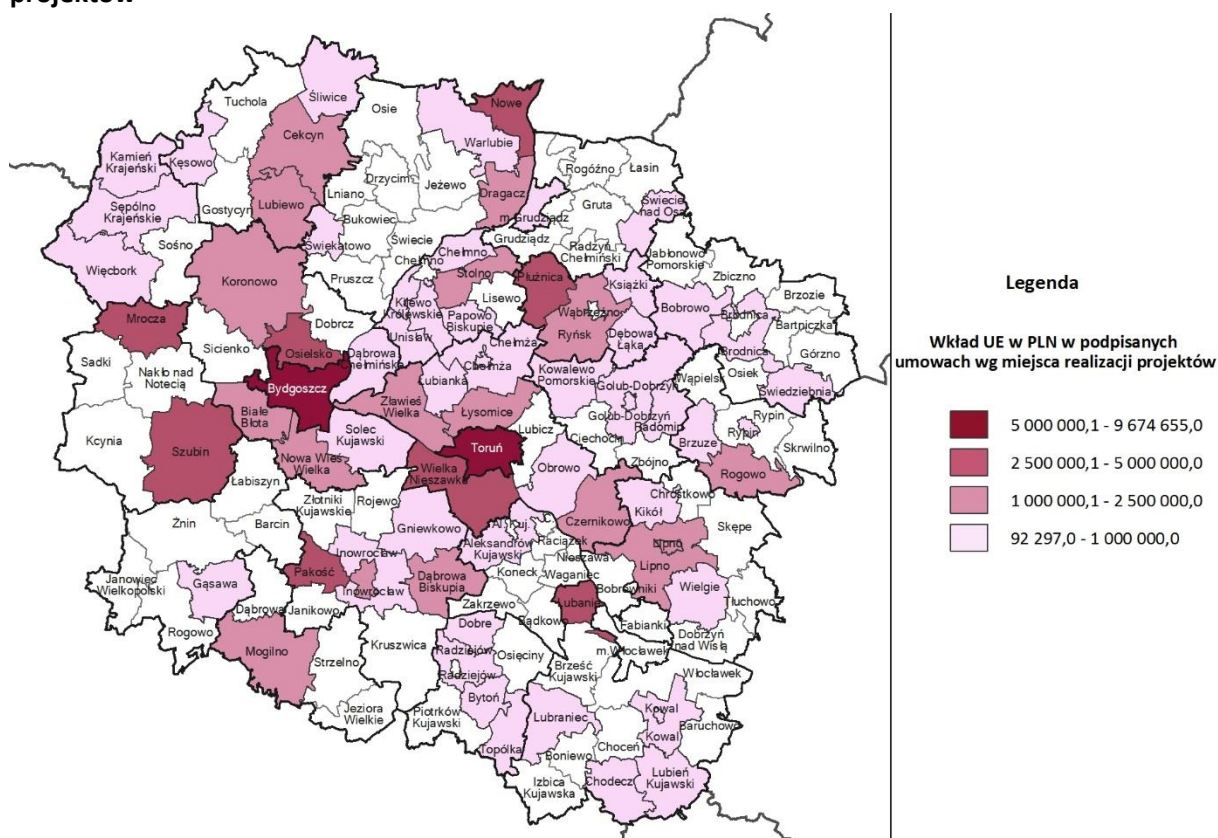
Z puli 132 projektów realizowanych w obszarze wychowania przedszkolnego w RPO WK-P 2014-2020 (zarówno w EFRR jak i w EFS) zdecydowaną większość realizują jednostki samorządu terytorialnego (111 projektów), co analogicznie przekłada się na wysoki udział dofinansowania UE wszystkich projektów w tym obszarze (blisko 90%). 15 umów realizują przedsiębiorstwa, 5 umów – stowarzyszenia i fundacje, 1 umowa realizowana jest przez uczelnię: Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy (*Przedszkole bez barier*). Projekt zakłada wzrost miejsc w Przedszkolu Akademickim - Uniwersytet Dziecięcy w Bydgoszczy o 45 nowoutworzonych, w tym 15 dla dzieci z niepełnosprawnością, oraz podniesienie kwalifikacji 6 nauczycieli wychowania przedszkolnego i rozszerzenie oferty o dodatkowe zajęcia edukacyjne. Wartość wkładu UE to niecały 1 mln PLN.

Wyk. 3.1.1. Udział w wartości dofinansowania UE w ramach RPO WK-P 2014-2020 wg formy prawnej beneficjenta

Źródło: opracowanie własne na podstawie Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL 2014 – stan na 31.08.2019 r.

Ryc. 3.1.1. Wkład UE w PLN w podpisanych umowach w ramach RPO WK-P wg miejsca realizacji projektów

Źródło: opracowanie własne na podstawie Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL 2014 – stan na 31.08.2019 r.

Program Operacyjny Innowacyjny Rozwój na lata 2014-2020

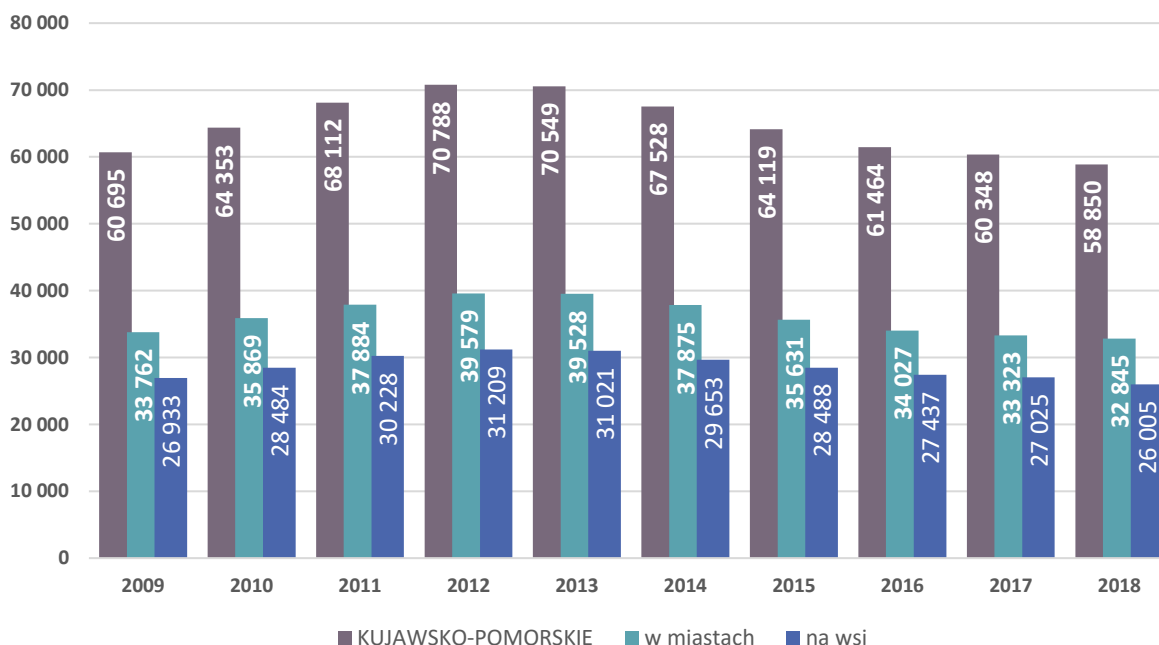
W ramach programów krajowych na terenie kujawsko-pomorskiego realizowany jest jeden projekt, z Programu Operacyjnego Innowacyjny Rozwój, w obszarze wychowania przedszkolnego: Opracowanie usługi blended learningowej podnoszącej podstawowe umiejętności z matematyki wśród uczniów edukacji przedszkolnej oraz wczesnoszkolnej. Projekt firmy AGAWA Agata Wachowiak zrealizowany został w Bydgoszczy, na kwotę dofinansowania UE 193 500 PLN.

4. Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim wg GUS

4.1. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat

W okresie ostatnich 10 lat (2009-2018) liczba dzieci w wieku 3-5 lat w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszyła się o -3,0% (-1 845 os.), w kraju w analogicznym okresie wzrosła o 2,9%. Liczba ta, wahała się między 60 a 71 tys. dzieci. Do roku 2012 następował wzrost liczby dzieci w tym wieku, osiągając wartość zbliżoną do 71 tys. osób (70 788). Od roku 2012 zanotowano spadek osiągający w 2018 roku wartość niższą od wartości z roku 2009 (wyk.4.1.1.). W miastach liczba dzieci w tym wieku spadła o -2,7%, mniej niż na terenach wiejskich, gdzie zanotowano spadek o -3,4%. Zmiana liczby dzieci w tym wieku w poszczególnych gminach województwa kujawsko-pomorskiego wykazuje duże zróżnicowanie.

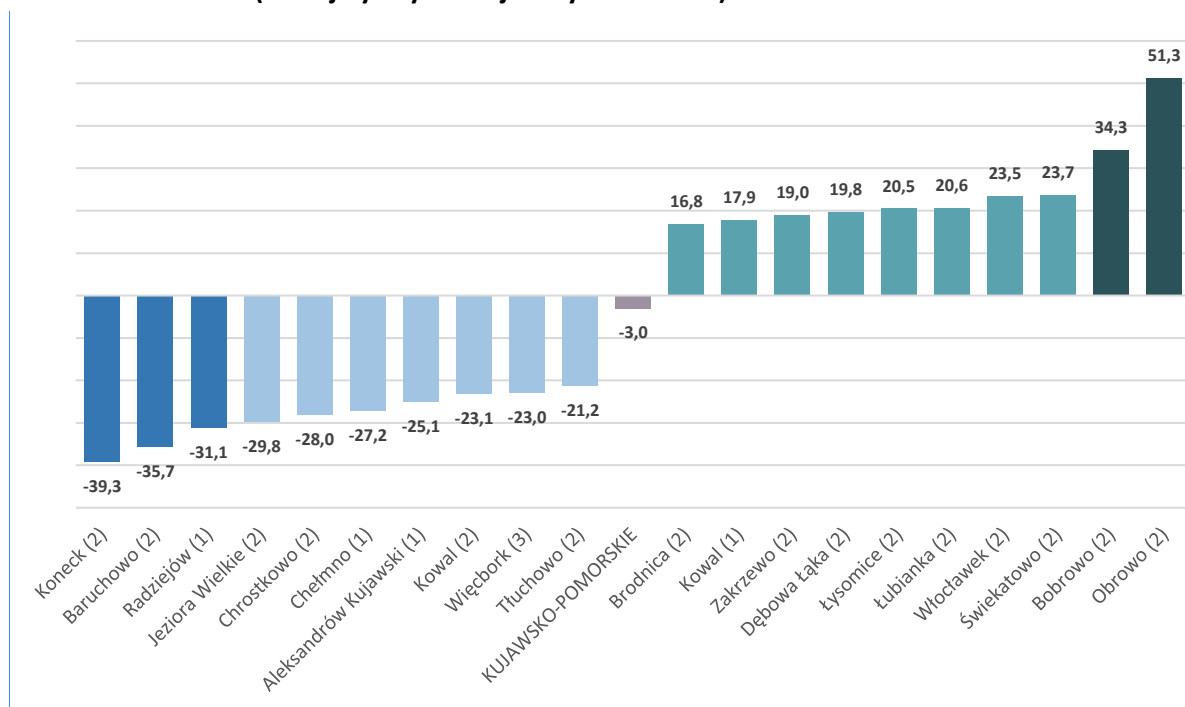
Wyk. 4.1.1. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat w województwie kujawsko-pomorskim (2009-2018)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) – stan na 04.09.2019 r.

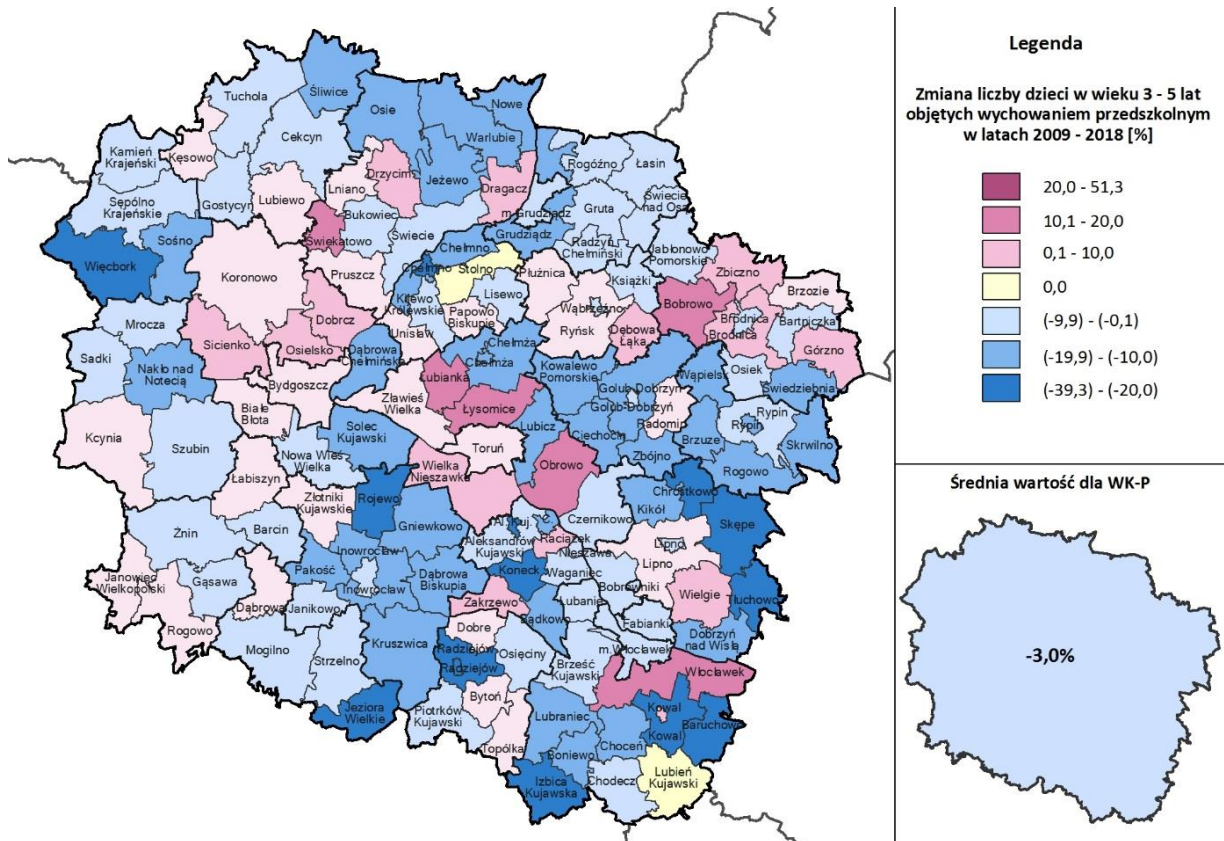
Największa, ujemna zmiana, o ponad 30%, w tym okresie dotyczyła gmin: Koneck (-39,3%), Baruchowo (-35,7%) i miasta Radziejów (-31,1%). Powyżej 30%, wzrosła liczba dzieci w wieku 3-5 lat (w latach 2009-2018) w gminach: Obrowo (51,3%) i Bobrowo (34,3%). W 97 jednostkach, tj. 67,4% wszystkich gmin, zanotowano w tym okresie spadek liczby dzieci w wieku 3-5 lat. W 2 gminach liczba ta nie zmieniła się, a wzrost liczby dzieci odnotowano w 45 gminach.

Wyk. 4.1.2. Zmiana (%) liczby dzieci w wieku 3-5 lat w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2009-2018 (10 najwyższych i najniższych wartości)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 04.09.2019 r.

Ryc. 4.1.1. Zmiana (%) liczby dzieci w wieku 3-5 lat w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2009-2018

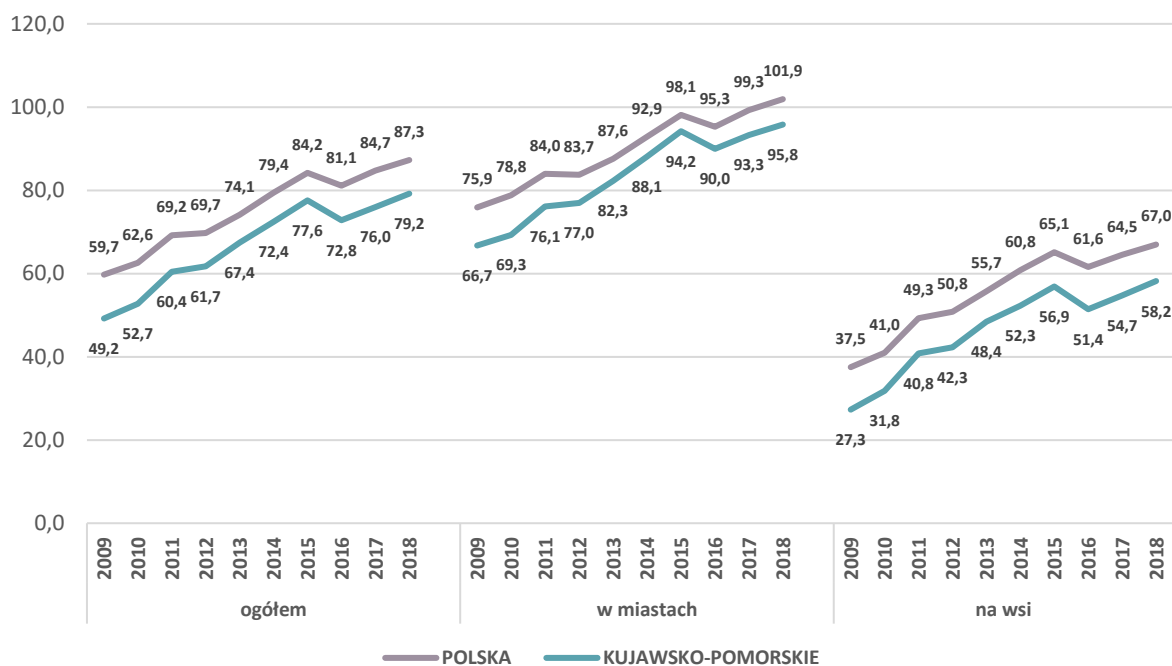

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 04.09.2019 r.

4.2. Dzieci w wieku 3-5 lat objęte wychowaniem przedszkolnym

W skali ostatnich 10 lat (2009-2018), prawie dwukrotnie zwiększył się odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w kujawsko-pomorskim, z 49,2% do 79,2%, tj. o 30 p. proc., z kolei w kraju wartość tego wskaźnika wzrosła z 59,7% do 87,3% tj. o 27,6 p. proc. Od 2009 roku, rośnie w regionie odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, jednocześnie zmniejsza się dystans dzielący wartość wskaźnika dla województwa kujawsko-pomorskiego od wartości dla kraju (w 2009 wynosił 10,5 p. proc., a w 2018 roku 8,1 p. proc.). Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym ogółem, w ciągu ostatnich 5 lat (2014-2018), wzrósł o 6,8 p. proc. (12. pozycja w kraju), przy średniej dla kraju wynoszącej 7,9 p. proc. W miastach zmiana wynosiła 7,7 p. proc. (12. pozycja w kraju), przy średniej dla kraju wynoszącej 9,0 p. proc. Na terenach wiejskich wartość wskaźnika wzrosła o 5,9 p. proc. (7. pozycja), w kraju nastąpiła zmiana o 6,2 p. proc.

Wyk. 4.2.1. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2009-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 04.09.2019 r.

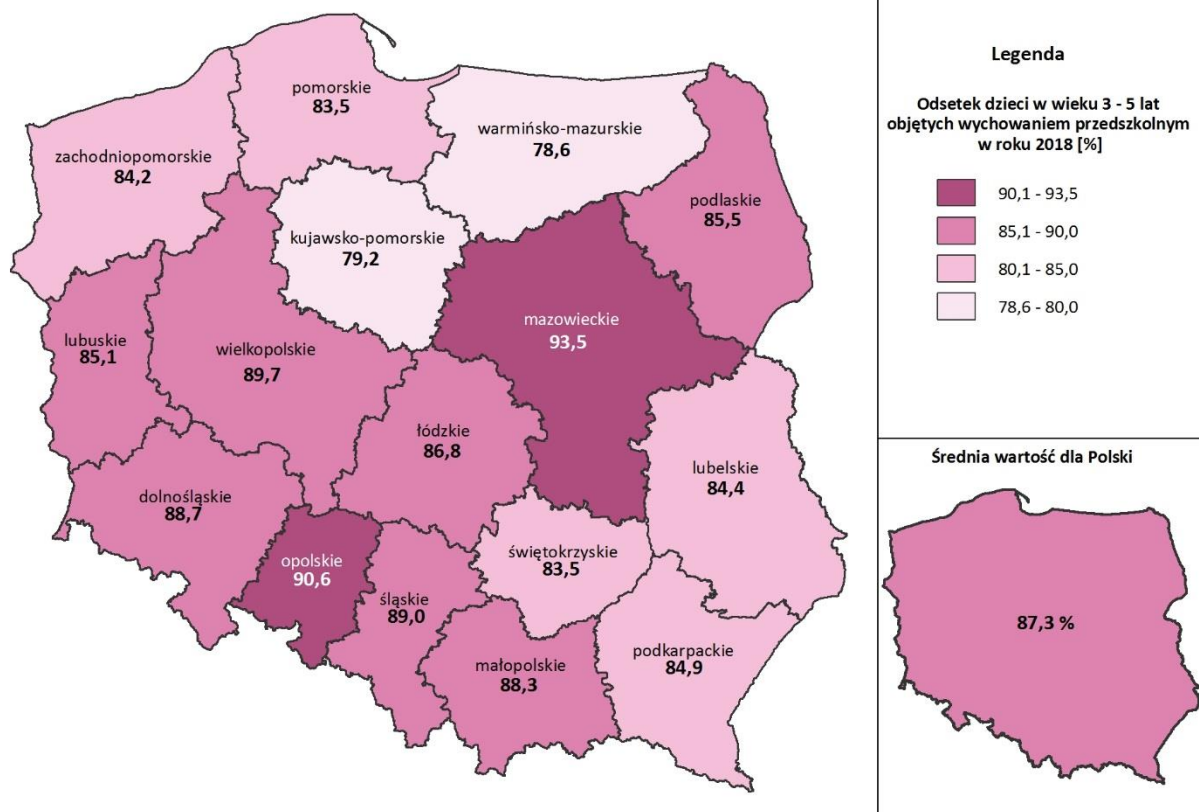
Pomimo korzystnych zmian, w skali kraju, województwo w 2018 r. zajęło następujące pozycje obrazujące odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym: a) 15. pozycja w kategorii ogółem (79,2% - Polska 87,3%), b) 14. pod względem dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w miastach (95,8% - Polska 101,9%), c) 12. pod względem dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na wsi (58,2% - Polska 67,0%). W ostatnich 5 latach wzrósł dystans dzielący kujawsko-pomorskie od pozostałych województw pod względem tego wskaźnika. W 2014 roku wynosił 7,0 p. proc., a w 2018 r. 8,1 p. proc. Na terenach wiejskich dystans pomiędzy kujawsko-pomorskim, a innymi województwami zwiększył się i w 2014 r. wynosił 8,5 p. proc., a w 2018 r. 8,8 p. proc.

Tab. 4.2.1. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2009 oraz 2014-2018 r. wg województw

lp.	województwo	odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym																				
		ogółem						lokata	w miastach						lokata	na wsi						lokata
		2009	2014	2015	2016	2017	2018	2018	2009	2014	2015	2016	2017	2018	2018	2009	2014	2015	2016	2017	2018	2018
		[%]							[%]							[%]						
	POLSKA	59,7	79,4	84,2	81,1	84,7	87,3		75,9	92,9	98,1	95,3	99,3	101,9		37,5	60,8	65,1	61,6	64,5	67,0	
1	DOLNOŚLĄSKIE	61,3	80,0	84,8	81,9	84,8	88,7	5	74,0	91,7	96,8	93,7	97,1	101,0	12	34,9	56,4	60,1	57,7	59,6	63,5	11
2	KUJAWSKO-POMORSKIE	49,2	72,4	77,6	72,8	76,0	79,2	15	66,7	88,1	94,2	90,0	93,3	95,8	14	27,3	52,3	56,9	51,4	54,7	58,2	12
3	LUBELSKIE	52,5	77,3	81,8	79,2	82,2	84,4	11	79,1	96,4	101,9	101,2	103,9	105,5	7	31,3	61,5	65,4	61,1	64,3	66,3	8
4	LUBUSKIE	60,5	77,9	83,2	78,7	82,1	85,1	9	76,2	93,0	98,9	94,1	99,4	103,2	10	35,1	53,7	55,5	51,1	51,1	52,1	13
5	ŁÓDZKIE	60,8	80,8	84,7	81,8	85,1	86,8	7	75,6	92,7	96,7	94,5	98,3	100,4	13	38,0	62,1	66,3	62,5	65,2	66,3	9
6	MAŁOPOLSKIE	58,7	78,9	84,1	82,0	85,9	88,3	6	79,5	95,1	100,4	100,1	104,1	105,9	6	41,9	65,8	70,9	67,4	71,2	73,8	3
7	MAZOWIECKIE	65,5	84,5	89,6	88,0	91,6	93,5	1	81,5	96,6	101,5	100,7	104,3	105,9	5	37,0	63,0	68,4	65,1	68,5	70,6	4
8	OPOLSKIE	76,8	86,5	89,7	87,5	89,7	90,6	2	89,1	100,6	105,9	103,0	105,2	105,2	8	63,1	71,5	73,1	71,6	73,2	74,5	2
9	PODKARPACKIE	51,3	73,6	79,3	77,3	81,5	84,9	10	76,5	95,2	102,0	101,2	106,1	109,7	2	35,4	59,5	64,5	61,7	65,5	68,4	6
10	PODLASKIE	54,4	75,3	81,3	78,9	83,1	85,5	8	77,4	92,8	100,1	99,4	104,8	107,3	4	21,7	47,5	51,4	47,0	49,5	50,9	14
11	POMORSKIE	54,1	75,1	80,3	76,3	80,5	83,5	13	66,7	86,1	91,7	87,6	92,5	94,2	15	34,7	59,2	64,0	60,2	63,4	68,0	7
12	ŚLĄSKIE	68,5	83,6	87,9	82,8	86,4	89,0	4	70,5	85,6	89,8	84,8	88,4	91,0	16	61,5	77,4	81,9	76,8	80,4	83,1	1
13	ŚWIĘTOKRZYSKIE	51,1	76,4	80,6	76,8	80,3	83,5	14	75,6	94,6	102,2	99,7	104,1	108,5	3	33,7	63,1	64,9	60,6	63,3	65,5	10
14	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	47,7	69,7	74,8	70,7	74,6	78,6	16	69,3	89,3	95,8	92,1	97,3	102,0	11	21,2	44,3	47,7	43,7	46,0	48,9	15
15	WIELKOPOLSKIE	65,8	83,5	87,6	84,2	87,5	89,7	3	86,0	102,9	107,6	102,6	106,8	109,8	1	44,2	63,0	66,9	65,1	67,7	69,3	5
16	ZACHODNIOPOMORSKIE	56,2	75,8	79,9	76,7	81,0	84,2	12	73,6	92,3	98,0	95,3	100,6	103,9	9	24,8	44,3	45,8	42,0	43,6	46,2	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 04.09.2018 r.

Ryc. 4.2.1. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2018 r. wg województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 04.09.2019 r.

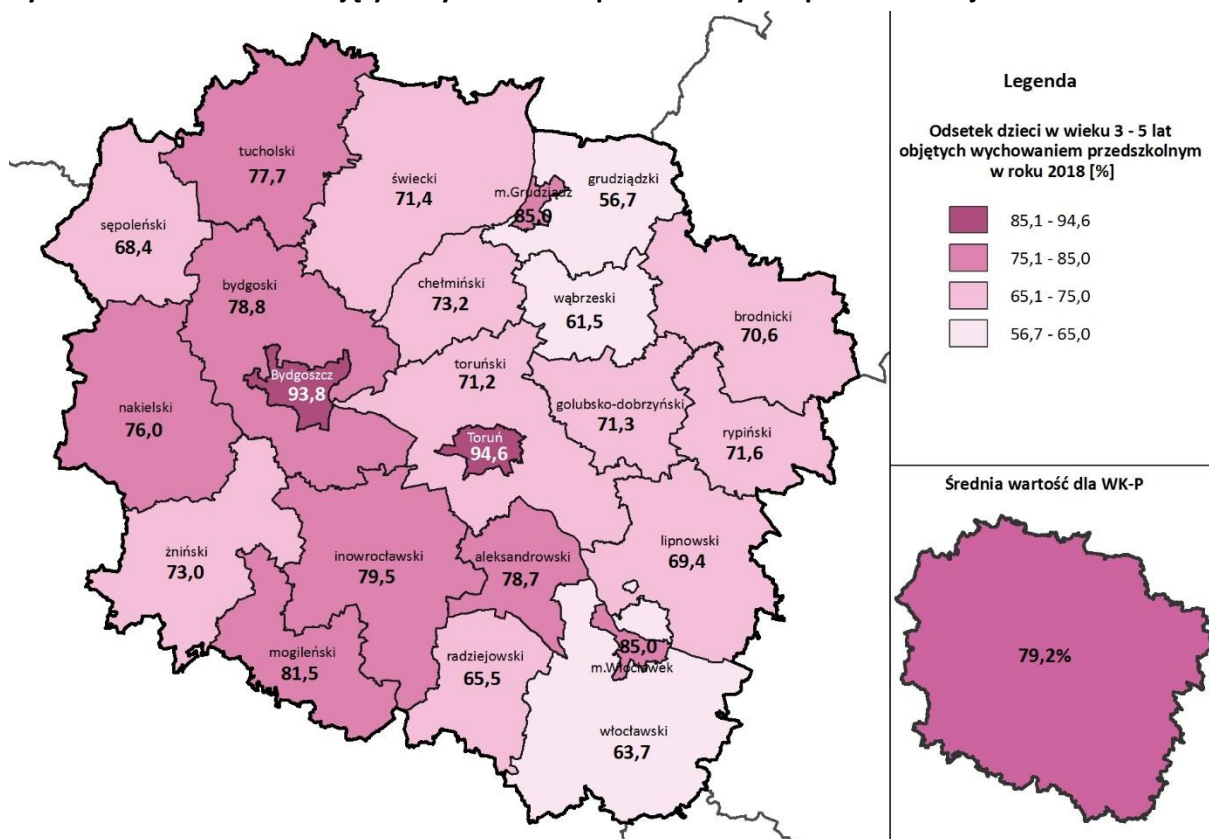
W skali powiatów województwa kujawsko-pomorskiego najwyższy odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2018 roku dotyczył miast na prawach powiatów: Torunia (94,6%), Bydgoszczy (93,8%) Grudziądza i Włocławka (85,0%), a wśród powiatów ziemskich mogileńskiego (81,5%). Najniższe wartości odnotowano dla powiatów: grudziądzkiego (56,7%), wąbrzeskiego (61,5%), włocławskiego (63,7%), radziejowskiego (65,5%) i sępoleńskiego (68,4%), przy średniej dla województwa wynoszącej 79,2%.

Tab. 4.2.2. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2009 oraz 2014-2018 w kujawsko-pomorskim (powiaty)

lp.	powiaty	odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym																	
		ogółem						w miastach						na wsi					
		2009	2014	2015	2016	2017	2018	2009	2014	2015	2016	2017	2018	2009	2014	2015	2016	2017	2018
		[%]						[%]						[%]					
	POLSKA	59,7	79,4	84,2	81,1	84,7	87,3	75,9	92,9	98,1	95,3	99,3	101,9	37,5	60,8	65,1	61,6	64,5	67,0
	KUJAWSKO-POMORSKIE	49,2	72,4	77,6	72,8	76,0	79,2	66,7	88,1	94,2	90,0	93,3	95,8	27,3	52,3	56,9	51,4	54,7	58,2
1.	Powiat aleksandrowski	41,2	73,7	76,4	72,2	74,8	78,7	63,1	85,7	89,8	85,8	85,4	95,7	23,3	64,7	66,0	62,4	67,2	67,1
2.	Powiat brodnicki	37,0	64,0	68,6	62,9	67,1	70,6	60,2	94,0	99,4	91,8	98,2	99,4	18,4	41,8	46,0	42,3	45,7	49,6
3.	Powiat bydgoski	43,7	67,2	75,4	70,6	75,8	78,8	55,0	83,6	93,5	86,2	94,1	94,5	40,4	62,6	70,4	66,4	71,0	74,8
4.	Powiat chełmiński	42,9	65,7	72,2	66,8	72,2	73,2	62,1	84,9	93,0	87,7	93,2	96,3	31,3	56,2	61,8	56,5	61,7	62,7
5.	Powiat golubsko-dobrzyński	36,7	64,5	67,5	64,4	69,4	71,3	59,6	82,3	83,6	84,8	90,3	98,3	23,9	52,7	56,6	50,7	55,7	53,7
6.	Powiat grudziądzki	31,7	47,8	56,4	51,1	53,7	56,7	110,2	130,4	139,5	128,7	143,2	134,3	22,7	35,0	43,6	39,6	42,5	43,9
7.	Powiat inowrocławski	51,4	75,8	80,7	74,4	77,6	79,5	69,9	90,6	95,6	89,3	92,1	90,3	23,9	52,3	56,8	51,3	55,6	60,2
8.	Powiat lipnowski	32,5	62,6	67,0	62,0	62,8	69,4	61,1	86,9	95,6	96,5	99,3	101,1	21,0	52,2	55,3	48,3	48,7	57,1
9.	Powiat mogileński	53,6	79,9	81,9	74,8	77,8	81,5	90,3	103,6	113,2	113,4	107,8	111,2	36,4	67,1	65,5	54,7	61,9	66,4
10.	Powiat nakielski	41,6	68,7	72,4	68,6	73,1	76,0	71,0	107,2	109,6	100,1	112,5	119,0	21,6	43,2	47,5	47,5	48,3	48,7
11.	Powiat radziejowski	37,3	60,8	64,6	58,5	62,6	65,5	76,1	102,2	104,8	104,7	105,0	103,7	24,3	48,7	52,5	45,1	50,2	54,6
12.	Powiat rypiński	35,7	59,8	64,3	57,8	63,1	71,6	59,4	79,4	84,9	76,1	83,9	91,5	21,9	47,3	52,4	47,0	51,3	59,9
13.	Powiat sępoleński	36,7	62,1	66,3	58,0	63,1	68,4	78,2	101,9	123,4	96,2	107,8	119,7	13,2	36,7	34,3	35,3	36,7	36,5
14.	Powiat świecki	49,6	67,3	72,5	65,5	67,3	71,4	82,0	102,6	117,8	116,2	116,9	117,9	35,9	52,6	55,3	47,8	50,1	55,2
15.	Powiat toruński	30,7	66,0	73,2	61,7	66,9	71,2	30,9	58,6	65,9	50,6	55,8	65,9	30,6	67,1	74,2	63,2	68,4	71,9
16.	Powiat tucholski	41,8	67,5	71,9	62,8	72,0	77,7	56,8	89,1	97,8	74,4	102,7	104,3	36,7	60,3	63,2	58,9	61,3	68,2
17.	Powiat wąbrzeski	30,5	51,7	64,7	58,8	59,8	61,5	48,1	68,9	73,4	69,0	76,9	86,0	19,6	41,4	59,7	53,3	50,5	48,1
18.	Powiat włocławski	34,0	61,6	64,5	59,5	61,7	63,7	80,3	143,4	140,3	125,2	123,2	122,4	23,5	44,1	48,1	44,1	46,9	48,5
19.	Powiat żniński	49,5	69,3	73,8	65,9	67,7	73,0	88,2	112,9	126,9	112,7	120,3	128,5	24,7	40,5	41,9	36,2	36,0	39,4
20.	Powiat m.Bydgoszcz	73,1	87,5	91,4	90,7	91,1	93,8	73,1	87,5	91,4	90,7	91,1	93,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
21.	Powiat m.Grudziądz	52,7	75,7	86,7	81,3	85,1	85,0	52,7	75,7	86,7	81,3	85,1	85,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
22.	Powiat m.Toruń	66,3	86,3	92,1	92,1	94,8	94,6	66,3	86,3	92,1	92,1	94,8	94,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
23.	Powiat m.Włocławek	55,8	76,9	82,3	75,7	79,5	85,0	55,8	76,9	82,3	75,7	79,5	85,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 04.09.2019 r.

Ryc. 4.2.2. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w powiatach województwa w 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 04.09.2019 r.

Biorąc pod uwagę zarówno zmianę liczby dzieci w wieku 3-5 lat w latach 2014-2018 (zmniejszenie o 8 678 osób, tj. -12,9%) oraz odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (wzrost o 6,8 p. proc. do 79,2%), nadal obserwowane jest duże zróżnicowanie tych wielkości pomiędzy poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego (dalej: JST). Dodatnia zmiana liczby dzieci (wyrażona w %) w wieku 3-5 lat występowała w 15 (w latach 2013-2017 dotyczyła 11) JST województwa kujawsko-pomorskiego. Największą zmianę odnotowano w: mieście Kowal (28,6%), gminach: Górzno (15,7%), Radomin (10,5%), Dębowa Łąka i Świekatowo (10,1%). W 129 gminach (w latach 2013-2017 w 133 gminach) zmniejszyła się liczba dzieci. Największy spadek dotyczył gmin: Brzuze (-32,3%), Radziejów (-30,1%), Bobrowniki (-29,6%), Baruchowo (-29,4%) i Koneck (-28,3%), przy średniej dla województwa wynoszącej -12,9% (w okresie 2013-2017 spadek wynosił -14,5%).

W 2018 roku najwyższy odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym, przekraczający 100%, dotyczył dwóch gmin wiejskich: Unisław (108,7%) oraz Osielsko (104,3%) oraz miasta Ciechocinek (100,9%). Ponadto wysoką wartość wskaźnika odnotowały miasta: Aleksandrów Kujawski (99,4%), Brodnica (96,7%), Chełmno (96,3%), Toruń (94,6%), Lipno (94,0%), Radziejów (93,9%) i Bydgoszcz (93,8%).

Najmniejsze wartości, nie przekraczające 40%, zaobserwowano w gminach: Płużnica⁴ (0,7%), Rogóźno i Izbica Kujawska (32,1%), Osiek (35,1%) oraz Stolno (38,2%). **Średnia dla województwa wynosiła w analizowanym roku 79,2% i była wyższa od wartości tego wskaźnika w roku 2017 o 3,2 p. proc. (76,0%).**

⁴ w roku 2018 r. tylko jedno dziecko 5 letnie, było objęte wychowaniem przedszkolnym w gminie Płużnica, pozostałe dzieci (48 osób), które uczęszczały do przedszkola to dzieci 6-letnie, pozostałe dzieci w wieku 3-5 lat uczestniczą w zajęciach przedszkolnych w świetlicy środowiskowej, która podlega MOPPS, a danymi tego rodzaju GUS nie dysponuje.

W latach 2014-2018, najwyższą dodatnią, zmianę odsetka liczby dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym zaobserwowano w gminach: Ryńsk (42,1 p. proc.), Wielka Nieszawka (35 p. proc.), Brzuze (33,5 p. proc.), Osielsko (29,1 p. proc.) oraz Ciechocinek (27,4 p. proc.)

Największy spadek dotyczył gminy Płużnica (-59,2 p. proc.), miast: Nieszawa (-29,6 p. proc.) i Kowal (-21,5 p. proc.), gminy Lubicz (-15,4 p. proc.) oraz gminy Izbica Kujawska (-15 p. proc.). Średnia zmian analizowanego wskaźnika dla województwa w tym okresie wynosiła +6,8 p. proc. (Polska: 7,9 p. proc.).

W ostatnim, analizowanym 2018 roku, odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zwiększył się najbardziej w stosunku do roku 2017, w gminach: Bytoń (30 p. proc.), Brzuze (26,9 p. proc.), Kikół (19,5 p. proc.), Papowo Biskupie (17,6 p. proc.) i Dragacz (16,8 p. proc.).

W tym samym okresie wartość wskaźnika najbardziej zmniejszyła się w gminach: Płużnica (-18,8 p. proc.), Lubraniec (-13,8 p. proc.), Golub-Dobrzyń (-13,3 p. proc.), Dębowa Łąka (-12,8 p. proc.) i Kowal (-9,5 p. proc.). Średnia zmiana dla województwa wyniosła w tym okresie +3,2 p. proc., gdzie dla kraju: +2,6 p. proc.).

Tab. 4.2.3. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat oraz odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (2009 oraz 2014-2018)

lp.	województwo/kraj	dzieci w wieku przedszkolnym						zmiana		odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym						zmiana	
		2009	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	2017-2018	2009	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	2017-2018
		[osoba]						[%]						[p. proc.]			
	POLSKA	1 088 405	1 244 861	1 199 831	1 155 956	1 135 707	1 119 549	-125 312	-16 158	59,7	79,4	84,2	81,1	84,7	87,3	7,9	2,6
	KUJAWSKO-POMORSKIE	60 695	67 528	64 119	61 464	60 348	58 850	-8 678	-1 498	49,2	72,4	77,6	72,8	76,0	79,2	6,8	3,2
1	Unisław (2)	209	273	256	249	221	219	-54	-2	84,2	83,2	86,7	87,1	109,0	108,7	25,5	-0,3
2	Osielsko (2)	380	509	467	426	420	442	-67	22	41,6	75,2	91,4	100,5	102,9	104,3	29,1	1,4
3	Ciechocinek (1)	277	306	292	250	233	229	-77	-4	74,0	73,5	83,6	87,6	91,0	100,9	27,4	9,9
4	Aleksandrów Kujawski (1)	423	372	347	336	333	317	-55	-16	54,8	96,5	98,3	88,7	87,1	99,4	2,9	12,3
5	Brodnica (1)	957	1 058	997	937	908	930	-128	22	60,1	92,2	97,3	90,5	96,8	96,7	4,5	-0,1
6	Chełmno (1)	636	598	575	545	544	463	-135	-81	62,1	84,9	93,0	87,7	93,2	96,3	11,4	3,1
7	Toruń (1)	5 441	6 131	5 910	5 699	5 623	5 562	-569	-61	66,3	86,3	92,1	92,1	94,8	94,6	8,3	-0,2
8	Lipno (1)	464	513	483	434	428	418	-95	-10	60,3	82,3	89,2	94,2	93,0	94,0	11,7	1,0
9	Radziejów (1)	167	146	141	138	124	115	-31	-9	76,0	94,5	102,1	103,6	99,2	93,9	-0,6	-5,3
10	Bydgoszcz (1)	8 962	10 401	9 800	9 360	9 369	9 242	-1 159	-127	73,1	87,5	91,4	90,7	91,1	93,8	6,3	2,7
11	Zakrzewo (2)	84	121	97	98	94	100	-21	6	19,0	81,8	90,7	76,5	89,4	93,0	11,2	3,6
12	Rypin (1)	540	598	551	543	503	472	-126	-31	59,4	79,4	84,9	76,1	83,9	91,5	12,1	7,6
13	Barcin (3)	438	496	450	417	399	401	-95	2	71,5	78,4	82,0	87,5	87,5	90,8	12,4	3,3
14	Dąbrowa (2)	140	163	173	155	153	143	-20	-10	47,1	94,5	96,5	88,4	84,3	89,5	-5,0	5,2
15	Nowa Wieś Wielka (2)	294	311	320	318	311	284	-27	-27	63,9	73,3	80,6	70,1	77,2	88,4	15,1	11,2
16	Świecie (3)	1 035	1 110	1 054	1 002	1 044	1 000	-110	-44	68,6	88,5	93,6	87,5	84,8	88,4	-0,1	3,6
17	Inowrocław (1)	1 894	2 114	1 967	1 898	1 817	1 889	-225	72	67,4	85,6	90,1	85,1	90,5	88,1	2,5	-2,4
18	Golub-Dobrzyń (1)	406	482	484	473	445	401	-81	-44	53,7	72,2	69,0	74,6	78,9	87,5	15,3	8,6
19	Szubin (3)	818	889	860	822	789	789	-100	0	38,5	76,5	78,6	77,9	83,9	87,5	11,0	3,6
20	Dobrzyń nad Wisłą (3)	248	264	239	228	207	202	-62	-5	21,8	80,3	84,1	78,5	79,7	86,6	6,3	6,9
21	Wąbrzeźno (1)	393	427	395	377	377	363	-64	-14	48,1	68,9	73,4	69,0	76,9	86,0	17,1	9,1
22	Grudziądz (1)	2 742	3 086	2 830	2 668	2 616	2 652	-434	36	52,7	75,7	86,7	81,3	85,1	85,0	9,3	-0,1
23	Włocławek (1)	2 993	3 273	3 106	2 992	2 880	2 743	-530	-137	55,8	76,9	82,3	75,7	79,5	85,0	8,1	5,5
24	Tuchola (3)	598	691	652	638	620	588	-103	-32	42,3	72,8	80,4	64,4	83,7	84,9	12,1	1,2
25	Białe Błota (2)	614	764	731	696	666	658	-106	-8	35,2	68,2	78,4	70,8	82,0	84,2	16,0	2,2
26	Nakło nad Notecią (3)	1 079	1 133	1 058	1 031	956	924	-209	-32	55,1	75,6	78,1	76,2	81,6	84,1	8,5	2,5

lp.	województwo/kraj	dzieci w wieku przedszkolnym						zmiana		odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym						zmiana	
		2009	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	2017-2018	2009	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	2017-2018
		[osoba]						[%]						[p. proc.]			
		POLSKA	1 088 405	1 244 861	1 199 831	1 155 956	1 135 707	1 119 549	-125 312	-16 158	59,7	79,4	84,2	81,1	84,7	87,3	7,9
	KUJAWSKO-POMORSKIE	60 695	67 528	64 119	61 464	60 348	58 850	-8 678	-1 498	49,2	72,4	77,6	72,8	76,0	79,2	6,8	3,2
27	Janikowo (3)	363	414	388	356	361	342	-72	-19	41,0	73,9	84,5	82,9	79,8	83,9	10,0	4,1
28	Mogilno (3)	739	787	760	713	697	672	-115	-25	55,9	76,4	81,7	72,9	80,5	83,3	6,9	2,8
29	Kęsowo (2)	133	169	159	159	156	141	-28	-15	44,4	76,9	83,0	81,1	78,2	83,0	6,1	4,8
30	Wielka Nieszawka (2)	156	199	179	170	180	179	-20	-1	8,3	47,7	59,2	44,1	71,1	82,7	35,0	11,6
31	Brześć Kujawski (3)	300	339	342	293	298	292	-47	-6	50,0	71,4	79,8	79,5	81,5	81,8	10,4	0,3
32	Bobrowniki (2)	89	115	115	111	97	81	-34	-16	41,6	60,0	71,3	72,1	73,2	81,5	21,5	8,3
33	Osie (2)	186	207	190	158	156	151	-56	-5	41,9	72,0	74,7	75,9	71,8	80,8	8,8	9,0
34	Kowal (1)	84	77	95	97	98	99	22	1	63,1	101,3	96,8	89,7	77,6	79,8	-21,5	2,2
35	Lubicz (2)	692	588	560	635	616	594	6	-22	52,2	94,7	99,8	82,0	83,6	79,3	-15,4	-4,3
36	Dobre (2)	145	150	150	148	146	159	9	13	41,4	72,7	70,7	66,9	78,8	78,6	5,9	-0,2
37	Kruszwica (3)	555	595	575	516	506	464	-131	-42	49,2	75,5	77,7	75,0	75,5	78,4	2,9	2,9
38	Sępólno Krajeńskie (3)	494	589	535	523	494	445	-144	-49	35,6	60,3	64,9	57,4	70,6	78,4	18,1	7,8
39	Gniewkowo (3)	430	464	436	424	421	387	-77	-34	57,0	77,8	78,0	71,2	74,8	78,0	0,2	3,2
40	Kijewo Królewskie (2)	147	147	153	131	150	133	-14	-17	19,7	50,3	67,3	79,4	78,7	77,4	27,1	-1,3
41	Kikót (2)	274	279	245	242	247	244	-35	-3	21,9	63,8	72,2	68,2	57,5	77,0	13,2	19,5
42	Strzelno (3)	323	336	326	316	328	317	-19	-11	62,2	82,1	82,2	74,7	74,1	76,7	-5,4	2,6
43	Chocień (2)	231	250	256	230	221	192	-58	-29	58,9	71,6	79,7	78,3	76,0	76,6	5,0	0,6
44	Obrowo (2)	425	666	640	625	606	643	-23	37	34,1	68,5	73,8	65,8	73,3	76,0	7,5	2,7
45	Baruchowo (2)	112	102	96	88	82	72	-30	-10	0,0	70,6	68,8	68,2	65,9	75,0	4,4	9,1
46	Jeziorko Wielkie (2)	161	145	134	127	123	113	-32	-10	31,7	77,9	63,4	68,5	64,2	74,3	-3,6	10,1
47	Cekcyn (2)	226	243	243	256	252	222	-21	-30	28,3	70,8	63,4	61,7	65,1	74,3	3,5	9,2
48	Radomin (2)	116	114	116	125	136	126	12	-10	49,1	59,6	74,1	56,0	68,4	73,8	14,2	5,4
49	Żnin (3)	713	781	761	768	711	695	-86	-16	50,8	72,5	74,5	63,8	68,5	73,4	0,9	4,9
50	Lubanie (2)	143	132	131	128	125	129	-3	4	20,3	50,8	58,0	54,7	58,4	72,9	22,1	14,5
51	Złotniki Kujawskie (2)	261	296	288	279	300	268	-28	-32	43,7	73,3	76,7	71,7	73,0	72,8	-0,5	-0,2
52	Solec Kujawski (3)	510	578	543	480	464	440	-138	-24	43,7	68,7	77,0	69,6	70,9	72,3	3,6	1,4
53	Kowalewo Pomorskie (3)	380	411	359	331	337	334	-77	-3	27,4	56,0	67,1	64,0	69,7	72,2	16,2	2,5
54	Górzno (3)	133	127	138	135	137	147	20	10	39,8	85,8	71,7	56,3	62,8	72,1	-13,7	9,3
55	Zławieś Wielka (2)	436	486	492	445	468	456	-30	-12	36,0	60,5	70,9	67,0	64,5	72,1	11,6	7,6
56	Gostycyn (2)	155	191	192	170	169	154	-37	-15	36,1	53,4	56,3	45,9	58,0	72,1	18,7	14,1
57	Włocławek (2)	170	241	225	209	205	210	-31	5	54,7	68,5	71,1	69,4	68,8	71,4	2,9	2,6
58	Sicienko (2)	269	372	335	310	300	306	-66	6	29,4	64,5	68,1	66,8	69,0	71,2	6,7	2,2
59	Łysomice (2)	302	352	333	330	344	364	12	20	15,2	59,7	70,0	61,2	65,4	71,2	11,5	5,8
60	Pruszcz (2)	271	347	331	311	289	281	-66	-8	50,9	66,6	71,3	71,1	74,4	70,8	4,2	-3,6
61	Dąbrowa Chełmińska (2)	290	276	260	248	251	252	-24	1	59,7	74,3	68,5	72,6	72,1	70,6	-3,7	-1,5
62	Czernikowo (2)	311	347	339	302	300	303	-44	3	27,3	62,0	73,5	54,3	62,7	70,6	8,6	7,9
63	Lubiewo (2)	206	219	220	197	220	216	-3	-4	39,8	59,8	65,9	66,0	67,3	70,4	10,6	3,1
64	Więcbork (3)	460	490	453	420	376	354	-136	-22	50,0	65,7	73,3	62,6	62,5	70,3	4,6	7,8
65	Janowiec Wielkopolski (3)	267	328	300	278	295	286	-42	-9	40,8	80,2	77,0	72,7	68,5	70,3	-9,9	1,8
66	Świekatowo (2)	97	109	104	116	107	120	11	13	54,6	65,1	62,5	60,3	63,6	70,0	4,9	6,4
67	Dobrcz (2)	341	404	376	379	381	384	-20	3	56,9	64,1	70,2	61,5	66,9	69,8	5,7	2,9
68	Koronowo (3)	721	850	791	761	766	737	-113	-29	36,5	58,5	67,8	59,9	66,4	69,7	11,2	3,3

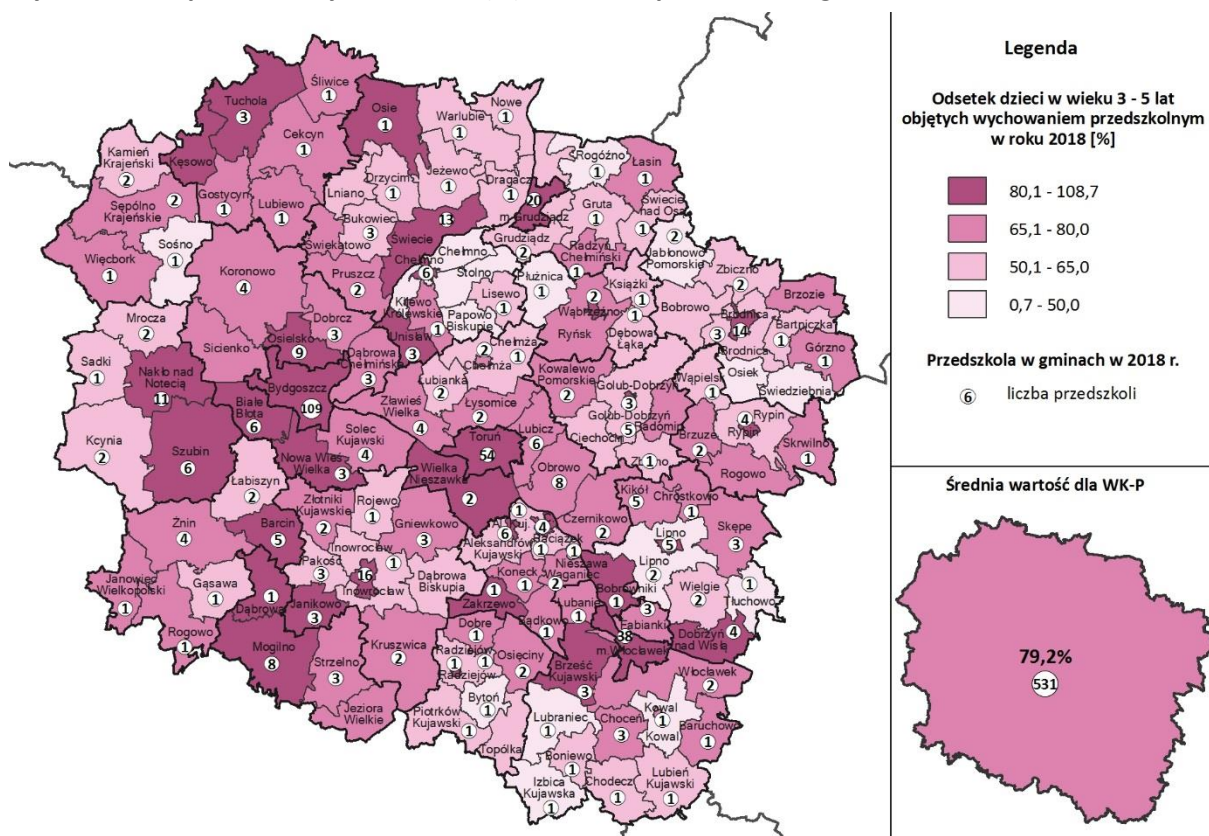
lp.	województwo/kraj	dzieci w wieku przedszkolnym						zmiana		odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym						zmiana	
		2009	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	2017-2018	2009	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	2017-2018
		[osoba]						[%]						[p. proc.]			
		POLSKA	1 088 405	1 244 861	1 199 831	1 155 956	1 135 707	1 119 549	-125 312	-16 158	59,7	79,4	84,2	81,1	84,7	87,3	7,9
KUJAWSKO-POMORSKIE	60 695	67 528	64 119	61 464	60 348	58 850	-8 678	-1 498	49,2	72,4	77,6	72,8	76,0	79,2	6,8	3,2	
69	Ryńsk (2)	266	292	296	297	297	282	-10	-15	6,0	27,4	56,1	58,6	66,0	69,5	42,1	3,5
70	Brzozie (2)	119	153	145	141	143	125	-28	-18	31,1	42,5	51,0	51,1	59,4	68,8	26,3	9,4
71	Chrostkowo (2)	107	104	94	83	88	77	-27	-11	36,4	68,3	72,3	54,2	61,4	68,8	0,5	7,4
72	Radzyń Chełmiński (3)	145	188	178	158	145	140	-48	-5	49,7	58,5	66,3	56,3	56,6	68,6	10,1	12,0
73	Bądkowo (2)	138	141	129	120	114	120	-21	6	36,2	54,6	65,1	59,2	61,4	68,3	13,7	6,9
74	Fabianki (2)	270	305	321	297	287	257	-48	-30	36,3	55,4	57,0	53,9	61,0	68,1	12,7	7,1
75	Śliwice (2)	199	205	197	173	171	170	-35	-1	60,3	59,5	67,0	54,9	54,4	67,6	8,1	13,2
76	Skępe (3)	269	281	258	252	235	212	-69	-23	39,0	52,3	56,2	55,2	61,7	67,5	15,2	5,8
77	Skrwilno (2)	182	201	193	187	169	151	-50	-18	26,9	58,7	68,4	64,2	55,6	66,9	8,2	11,3
78	Osięciny (2)	232	247	243	240	235	216	-31	-19	35,3	65,6	64,2	56,7	70,6	66,7	1,1	-3,9
79	Brzuzie (2)	173	217	214	197	161	147	-70	-14	23,7	33,2	49,1	41,1	39,8	66,7	33,5	26,9
80	Rogowo (2) żn.	204	236	215	220	208	221	-15	13	41,2	57,6	66,5	50,0	60,1	66,5	8,9	6,4
81	Waganiec (2)	123	163	156	140	129	122	-41	-7	31,7	68,7	64,1	64,3	67,4	66,4	-2,3	-1,0
82	Koneck (2)	117	99	91	86	75	71	-28	-4	34,2	56,6	61,5	57,0	60,0	66,2	9,6	6,2
83	Łasin (3)	268	294	296	266	242	258	-36	16	38,8	59,5	69,6	59,4	61,2	65,9	6,4	4,7
84	Chełmża (1)	485	498	451	413	403	413	-85	10	30,9	58,6	65,9	50,6	55,8	65,9	7,3	10,1
85	Rogowo (2)	176	150	162	158	155	147	-3	-8	3,4	57,3	68,5	50,6	64,5	65,3	8,0	0,8
86	Raciążek (2)	89	92	77	82	89	99	7	10	50,6	57,6	70,1	61,0	70,8	64,6	7,0	-6,2
87	Chodecz (3)	182	167	166	169	172	164	-3	-8	35,2	62,3	61,4	54,4	56,4	64,6	2,3	8,2
88	Zbójno (2)	150	158	158	161	144	132	-26	-12	38,7	75,3	76,6	60,2	54,2	64,4	-10,9	10,2
89	Nowe (3)	318	342	308	287	286	286	-56	0	35,2	64,3	74,7	64,8	65,7	64,3	0,0	-1,4
90	Lniano (2)	148	150	149	159	152	159	9	7	50,7	63,3	67,1	57,9	63,2	64,2	0,9	1,0
91	Zbiczno (2)	137	188	171	168	145	156	-32	11	24,1	50,5	52,0	56,5	55,9	64,1	13,6	8,2
92	Dąbrowa Biskupia (2)	175	185	157	172	170	156	-29	-14	7,4	63,8	73,9	56,4	57,1	63,5	-0,3	6,4
93	Bukowiec (2)	178	214	184	175	168	177	-37	9	42,7	52,3	58,2	53,7	58,9	63,3	11,0	4,4
94	Mrocza (3)	306	361	355	329	312	285	-76	-27	29,7	58,4	60,3	48,9	53,8	63,2	4,8	9,4
95	Pakość (3)	304	330	324	297	281	262	-68	-19	38,2	60,6	63,9	59,3	59,4	63,0	2,4	3,6
96	Radziejów (2)	134	153	141	121	111	107	-46	-4	11,9	38,6	45,4	48,8	50,5	62,6	24,0	12,1
97	Gąsawa (2)	155	187	183	165	170	154	-33	-16	35,5	59,9	65,6	64,8	62,4	62,3	2,4	-0,1
98	Łabiszyn (3)	309	364	312	307	305	332	-32	27	35,6	52,7	67,0	47,6	47,2	62,0	9,3	14,8
99	Piotrków Kujawski (3)	288	277	269	258	290	274	-3	-16	34,4	59,2	61,0	54,7	62,4	61,7	2,5	-0,7
100	Bartniczka (2)	167	184	190	168	166	151	-33	-15	30,5	52,7	58,4	48,8	53,6	60,9	8,2	7,3
101	Rojewo (2)	181	159	133	118	133	143	-16	10	7,2	43,4	57,1	38,1	55,6	60,8	17,4	5,2
102	Aleksandrów Kujawski (2)	377	381	352	365	360	366	-15	6	6,9	65,1	60,5	60,5	63,9	60,7	-4,4	-3,2
103	Kamień Krajeński (3)	226	225	222	220	229	222	-3	-7	20,4	66,2	58,6	55,5	63,3	60,4	-5,8	-2,9
104	Inowrocław (2)	318	338	286	344	333	283	-55	-50	32,7	54,1	59,1	46,5	50,8	59,7	5,6	8,9
105	Chełmża (2)	328	339	315	322	279	283	-56	4	19,8	58,4	58,4	48,4	53,8	59,7	1,3	5,9
106	Brodnica (2)	220	301	268	254	260	257	-44	-3	9,1	32,2	50,4	52,0	53,8	59,1	26,9	5,3
107	Grudziądz (2)	419	395	443	422	434	372	-23	-62	27,4	38,7	50,6	51,2	54,6	58,3	19,6	3,7
108	Lubień Kujawski (3)	193	243	204	191	185	193	-50	8	29,0	53,9	55,9	56,5	51,4	58,0	4,1	6,6
109	Sadki (2)	252	267	263	267	266	251	-16	-15	38,1	55,4	63,9	59,6	59,0	57,8	2,4	-1,2
110	Drzycim (2)	156	197	171	163	161	175	-22	14	66,0	50,3	59,6	55,2	53,4	57,7	7,4	4,3

lp.	województwo/kraj	dzieci w wieku przedszkolnym						zmiana		odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym						zmiana	
		2009	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	2017-2018	2009	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	2017-2018
		[osoba]						[%]						[p. proc.]			
		POLSKA	1 088 405	1 244 861	1 199 831	1 155 956	1 135 707	1 119 549	-125 312	-16 158	59,7	79,4	84,2	81,1	84,7	87,3	7,9
KUJAWSKO-POMORSKIE	60 695	67 528	64 119	61 464	60 348	58 850	-8 678	-1 498	49,2	72,4	77,6	72,8	76,0	79,2	6,8	3,2	
111	Wielgie (2)	208	252	233	212	214	231	-21	17	22,6	50,0	52,8	46,7	48,1	57,1	7,1	9,0
112	Dębowa Łąka (2)	91	99	105	96	109	109	10	0	11,0	38,4	68,6	63,5	69,7	56,9	18,5	-12,8
113	Ciechocin (2)	127	130	120	125	114	111	-19	-3	27,6	61,5	65,8	58,4	61,4	56,8	-4,7	-4,6
114	Jeżewo (2)	262	285	280	267	262	235	-50	-27	23,3	41,4	40,0	41,6	52,3	56,6	15,2	4,3
115	Kcynia (3)	410	459	456	446	427	417	-42	-10	23,4	52,5	61,6	54,0	56,7	56,4	3,9	-0,3
116	Gruta (2)	201	238	222	225	221	194	-44	-27	37,8	54,6	61,3	50,2	50,7	54,6	0,0	3,9
117	Warlubie (2)	236	212	220	215	198	193	-19	-5	23,7	44,8	57,7	36,7	46,5	54,4	9,6	7,9
118	Bobrowo (2)	166	251	230	234	236	223	-28	-13	13,9	46,6	55,2	39,7	43,6	54,3	7,7	10,7
119	Dragacz (2)	211	236	240	256	259	241	5	-18	35,5	51,7	55,4	37,1	37,1	53,9	2,2	16,8
120	Rypin (2)	261	245	253	239	260	246	1	-14	18,4	49,0	45,8	40,2	52,3	52,8	3,8	0,5
121	Lisewo (2)	174	204	196	190	174	166	-38	-8	25,3	54,9	59,7	58,9	59,2	52,4	-2,5	-6,8
122	Łubianka (2)	214	254	253	226	233	258	4	25	2,3	56,3	62,1	46,5	50,2	52,3	-4,0	2,1
123	Boniewo (2)	101	105	104	108	107	90	-15	-17	26,7	52,4	48,1	31,5	44,9	52,2	-0,2	7,3
124	Nieszawa (1)	57	65	58	53	52	54	-11	2	71,9	81,5	70,7	58,5	50,0	51,9	-29,6	1,9
125	Golub-Dobrzyń (2)	273	273	286	280	264	239	-34	-25	22,3	60,8	58,4	56,4	65,2	51,9	-8,9	-13,3
126	Topólka (2)	128	144	140	141	147	135	-9	-12	36,7	47,9	56,4	48,2	46,9	51,9	4,0	5,0
127	Świecie nad Osą (2)	146	157	154	140	138	135	-22	-3	18,5	47,1	50,0	57,1	54,3	50,4	3,3	-3,9
128	Wąpielsk (2)	135	128	132	134	133	117	-11	-16	43,7	38,3	27,3	39,6	42,1	50,4	12,1	8,3
129	Książki (2)	129	139	120	118	114	121	-18	7	33,3	48,9	47,5	41,5	37,7	50,4	1,5	12,7
130	Łłuchowo (2)	184	172	165	150	143	145	-27	2	25,0	50,6	56,4	45,3	47,6	49,0	-1,6	1,4
131	Lubraniec (3)	281	296	271	261	258	241	-55	-17	23,5	59,5	56,1	55,2	62,8	49,0	-10,5	-13,8
132	Jabłonowo Pomorskie (3)	290	340	317	301	282	283	-57	1	19,3	48,5	46,4	45,8	48,9	48,8	0,3	-0,1
133	Papowo Biskupie (2)	136	153	145	136	150	143	-10	-7	5,1	45,8	53,8	34,6	30,7	48,3	2,5	17,6
134	Kowal (2)	121	118	107	97	88	93	-25	5	19,0	53,4	59,8	58,8	56,8	47,3	-6,1	-9,5
135	Sośno (2)	177	189	184	186	178	159	-30	-19	26,0	53,4	62,5	52,2	43,3	47,2	-6,2	3,9
136	Świedziebnia (2)	184	186	177	164	175	164	-22	-11	28,3	51,1	46,3	45,7	45,7	44,5	-6,6	-1,2
137	Lipno (2)	363	404	410	392	406	383	-21	-23	13,5	44,6	44,6	30,9	37,2	42,6	-2,0	5,4
138	Chelmno (2)	223	246	219	222	223	199	-47	-24	30,9	42,7	45,2	36,5	40,8	41,7	-1,0	0,9
139	Bytoń (2)	95	96	79	92	98	97	1	-1	12,6	38,5	48,1	21,7	11,2	41,2	2,7	30,0
140	Stolno (2)	165	192	187	165	166	165	-27	-1	3,0	49,5	50,8	33,9	42,2	38,2	-11,3	-4,0
141	Osiek (2)	132	130	128	131	125	131	1	6	19,7	39,2	47,7	33,6	39,2	35,1	-4,1	-4,1
142	Rogóżno (2)	152	177	164	144	137	140	-37	3	18,4	28,2	37,2	25,0	38,7	32,1	3,9	-6,6
143	Izbica Kujawska (3)	279	259	253	260	234	221	-38	-13	16,1	47,1	48,2	28,8	31,2	32,1	-15,0	0,9
144	Pluźnica (2)	151	182	172	176	169	153	-29	-16	37,1	59,9	69,2	46,6	19,5	0,7	-59,2	-18,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 04.09.2019 r.

Tylko 35 gmin osiągnęło wskaźnik – odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym – wyższy od średniej wojewódzkiej.

Ryc. 4.2.3. Odsetek dzieci w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2018 r. (%) oraz liczba przedszkoli w gminach w 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 04.09.2019 r.

4.3. Liczba przedszkoli i miejsc w przedszkolach

W 2018 roku w 124 gminach na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (w porównaniu do roku 2014 wzrost o dwie jednostki – funkcjonowanie rozpoczęły przedszkola w gminach Bytoń, Warlubie, Wąpielsk oraz Dębowa Łąka, zakończyły działalność przedszkola w gminach Brzuze i Ciechocin) funkcjonowało 531 przedszkoli (w 2014 r. ich liczba wynosiła 452). Stanowi to 4,2% wszystkich przedszkoli w kraju. Łącznie z 92 oddziałami przedszkolnymi przy szkołach podstawowych, zespołami wychowania przedszkolnego oraz punktami przedszkolnymi, które funkcjonują w 20 gminach, we wszystkich 144 gminach funkcjonowały placówki wychowania przedszkolnego. W 2014 r., było ich 1 055, do 2018 r. ich liczba wzrosła o kolejne 20 placówek osiągając liczbę 1 075, co podobnie jak w 2014 r. stanowiło 4,9% udziału krajowego.

W przedszkolach w 2018 r., wg stanu na dzień 30 września, znajdowało się 57 203 miejsc, natomiast w 2014 r. były to 47 870 miejsca. Oznacza to wzrost w ciągu 5 lat o 9 333 miejsc (19,5%). W analogicznym okresie w kraju zanotowano wzrost o 19,7%. W roku 2018, w placówkach wychowania przedszkolnego było łącznie 59 186 miejsc. W porównaniu do 2014 r. (50 019 miejsc) odnotowano wzrost o 9 167 miejsc, tj. o 18,3%. W tym samym okresie w kraju odnotowano wzrost liczby miejsc o 18,2%. Miejsca w przedszkolach stanowiły w 2018 r. 96,6% wszystkich miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego w regionie, podobnie jak w kraju.

W ciągu roku 2018, we wszystkich rodzajach placówek wychowania przedszkolnego przebywało łącznie 68 269 dzieci, w 2014 r.: 61 656 dzieci (wzrost o 6 613 dzieci, 10,7%). W kraju wzrost o 12,7%. Tylko w przedszkolach, w 2018 r. przebywało 51 504 dzieci (2018 r.), tj. 75,4% łącznej liczby dzieci przebywającej w placówkach przedszkolnych. W porównaniu do roku 2014 r., w którym 44 086 dzieci (wzrost o 7 418, tj. o 16,8%, w kraju zmiana o 17,9%) przebywało w tego rodzaju placówkach (71,5% łącznej liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego).

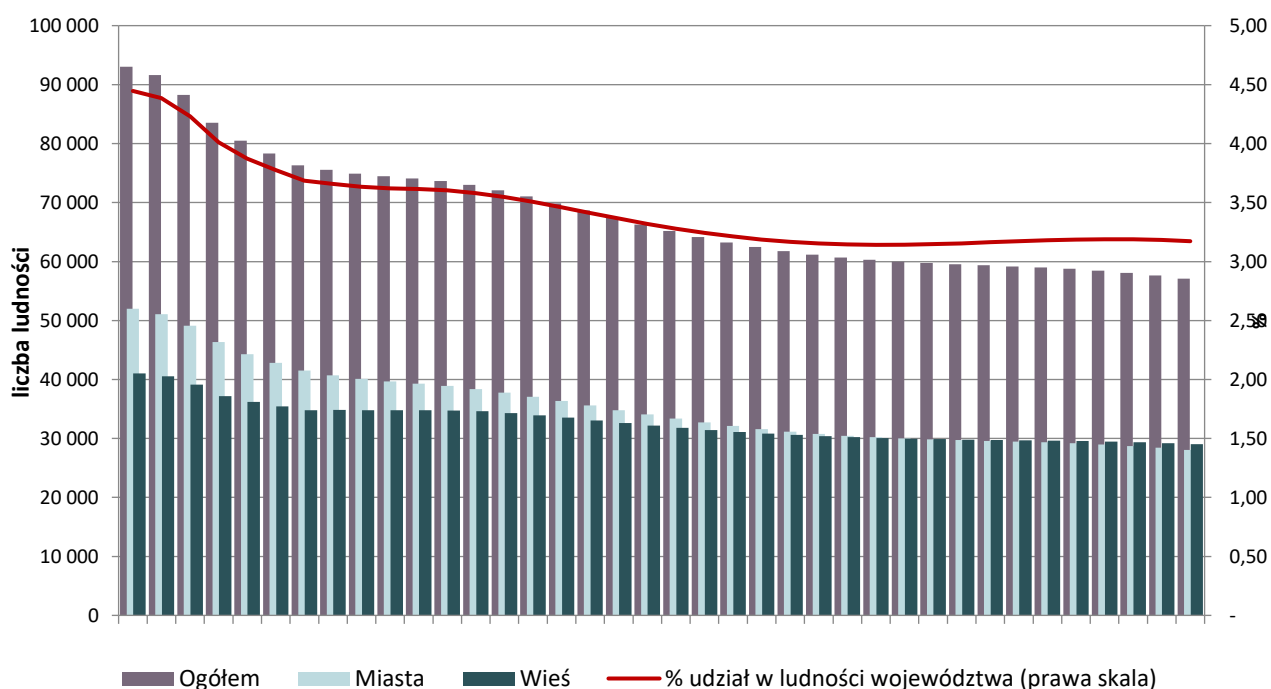
Wśród 124 gmin z woj. kujawsko-pomorskiego, w których znajdują się placówki przedszkolne, jedynie w 7 jednostkach występuje deficyt miejsc, tj. liczba dzieci przebywających w ciągu roku jest większa niż liczba miejsc. Największy w gminie Więcbork – 161 dzieci/100 miejsc, Nowe – 150 dzieci/100 miejsc, Pruszcz – 112 dzieci na 100 miejsc, Strzelno – 111 dzieci/100 miejsc, Zławieś Wielka – 106 dzieci/100 miejsc, Świecie – 102 dzieci/100 miejsc oraz Dobrzyń nad Wisłą – 101 dzieci/100 miejsc. W 17 gminach popyt jest zrównoważony - na jedno miejsce przypada jedno dziecko. W 100 gminach liczba miejsc jest większa niż liczba dzieci, które w ciągu roku przebywają w przedszkolach: Kikół – 58 dzieci/100 miejsc, Nieszawa – 58 dzieci/100 miejsc, Kcynia – 62 dzieci/100 miejsc, Warlubie – 63 dzieci/100 miejsc, Drzycim – 68 dzieci/100 miejsc, przy średniej dla województwa wynoszącej 90 dzieci/100 miejsc (w kraju 91 dzieci/100 miejsc). W 2018 roku średnia dla województwa wynosiła 88 dzieci/100 miejsc (w kraju 89 dzieci /100 miejsc). Taka stabilna sytuacja sugeruje na stopniowe zaspokajanie popytu na tego rodzaju usługi.

Wartości wskaźników, będących elementem analizy potencjału wychowania przedszkolnego w województwie w ostatnich latach, sugerują zbliżanie się do sytuacji, w której wszystkie dzieci w wieku przedszkolnym, których rodzice wyrażą potrzebę do objęcia dziecka edukacją przedszkolną, taką usługę otrzymają. Reforma edukacji, jaka miała miejsce w roku szkolnym 2016/2017, cofająca sześciolatki ze szkół podstawowych do przedszkoli, sprawiła że okresowo popyt na usługi wychowania przedszkolnego zwiększył się. Pozostawienie większości dzieci sześciolatków w przedszkolach spowodowało, że w wielu gminach zabrakło miejsc dla dzieci najmłodszych, szczególnie trzylatków. Oznaczało to obniżenie wskaźnika dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zarówno w skali województwa, jak i kraju. W kolejnych latach, roku szkolnym 2017/2018 i 2018/2019 (ostatnim analizowanym) sytuacja uległa stabilizacji i obserwujemy dalszy wzrost odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Zagadnieniem szerszym, pozostaje nadal kwestia dalszego zwiększenia zainteresowania, wyrażonego przez rodziców dzieci w wieku przedszkolnym, do objęcia dziecka tą istotną w jego rozwoju kategorią edukacji.

5. Prognoza zmiany liczby dzieci w wieku 3-6 lat od 2014 do 2050 roku

Prognoza zmiany liczby dzieci w wieku 3-6 lat⁵, przygotowana na podstawie rzeczywistych danych za rok 2013 oraz prognozy w latach 2014-2025, jak i w latach 2014-2050 wskazuje na systematyczne zmniejszanie się liczebności tej grupy wiekowej. Zgodnie z prognozą w skali 12 lat (do roku 2025) średnia liczba dzieci w omawianej grupie wiekowej w poszczególnych powiatach województwa zmieni się o -21,55%, tj. spadnie najbardziej o 1 420 osób (-32,7%) w mieście Grudziądz, powiecie chełmińskim o 712 osób (-28,41%) oraz powiecie mogileńskim o 541 osób (-26,03%). Do roku 2050 liczba dzieci w tym wieku w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszy się z 93 037 osób w 2013 roku (4,45% ludności województwa) do 57 072 osób w roku 2050 (3,17% ludności województwa). Liczba dzieci w wieku 3 - 6 lat w 2025 roku stanowić będzie zgodnie z prognozą 78,5% (spadek o 20 054 osób), a w 2050 61,3% populacji dzieci z roku 2013 (spadek o 35 965 osób).

Wyk. 5.1. Prognoza zmiany liczby ludności woj. kujawsko-pomorskiego w wieku 3-6 lat na lata 2014-2050

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) – 2014 r.

⁵ Zgodnie z opracowaniem „Prognoza liczby ludności na lata 2014-2050” przygotowanym przez Główny Urząd Statystyczny w 2014 r., na podstawie której dokonano analizy, nie zawierają informacji dla funkcjonalnej grupy wiekowej w przedziale 3-5 lat)

6. Podsumowanie i wnioski

1. Niski poziom dostępu do usług wychowania przedszkolnego w 2018 r., w województwie kujawsko-pomorskim – 15 pozycja w skali kraju: 79,2% dzieci zostało objętych wychowaniem przedszkolnym, przy średniej dla Polski na poziomie 87,3%.
2. Wychowanie przedszkolne skoncentrowane było głównie w miastach naszego regionu, gdzie 95,8% dzieci uczestniczyło w edukacji przedszkolnej (przy średniej dla kraju wynoszącej 101,9%).
3. Na obszarach wiejskich wskaźnik wychowania przedszkolnego jest znacznie niższy niż w miastach, zaledwie 58,2%, przy średniej dla kraju na poziomie 67%.
4. W regionie, głównie w gminach, obserwuje się wysokie zróżnicowanie wskaźnika dotyczącego odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, np. od 108,7% w gminie wiejskiej Unisław, do 32,1% w gminach wiejskich: Izbica Kujawska i Rogóźno⁶.
5. W kujawsko-pomorskim wzrasta systematycznie liczba przedszkoli (publicznych i niepublicznych), jak i liczba miejsc w tych placówkach: liczba dzieci w placówkach wzrosła w 2018 roku (w stosunku do 2017 r.) o 3,2% tj. o ponad 1,7 tys. dzieci.
6. W większości placówek wychowania przedszkolnego liczba miejsc jest większa niż liczba dzieci, które w ciągu roku przebywają w przedszkolach, co sugeruje zaspokojenie popytu na tego rodzaju usługi. Średnio na 100 miejsc w kujawsko-pomorskich przedszkolach przypadało 88 dzieci (przy wielkości dla kraju na poziomie 89 dzieci na 100 miejsc).
7. Pula środków w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020 w poddziałaniach dotyczących wychowania przedszkolnego została (wg stanu na 31.08.2019) wykorzystana w 60%, tj. umowy podpisano na 88 mln PLN wkładu UE, z puli 146 mln PLN. Ponadto w 6 trwających naborach: 5 w ramach EFRR (w poddziałaniach 6.1.2, 6.3.1) i 1 w EFS (10.2.1) wpłynęło łącznie 56 wniosków poprawnych formalnie (39 w osi 6 i 17 w osi 10). Wartość wkładu UE w tych wnioskach to ponad 61 mln PLN, co powinno wyczerpać pozostałe środki na działania związane z wychowaniem przedszkolnym.

Tab. 6.1. Porównanie wybranych elementów wychowania przedszkolnego w woj. kujawsko-pomorskim w roku 2017 i 2018.

wyszczególnienie	2009	2017	2018	różnica (2018-2017)
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	60 695	60 348	58 850	-1 498
odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym:				
w miastach:	49,2%,	76%,	79,2%,	3,2 p.p.
na wsi:	66,7%,	93,3%,	95,8%,	2,5 p.p.
	27,3%	54,7 %	58,2%	3,5 p.p.
liczba przedszkoli [ogółem]	885	1 064	1 075	11
liczba oddziałów	2 278	3 277	3 412	135
liczba miejsc	36 660	56 976	59 186	2 210
liczba dzieci przebywających w przedszkolach[ogółem]	48 826	66 616	68 269	1 653
liczba projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020 [narastająco]	-	50	132	82
wkład UE w projektach dot. wychowania przedszkolnego w ramach RPO WK-P 2014-2020 [narastająco w mln PLN]	-	41,4	88	46,6

Źródło: opracowanie własne

⁶ Z względu na specyficzną jednorazową sytuację w 2018 r., w gminie wiejskiej Płużnica (0,7%odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym - patrz wyjaśnienie s. 24) wartość ta nie została wskazana jako najniższa.